سبيل
الكل في سبيل الحق

Sebil

her şey hak için

Siyasî, edebî, tarihî haftalık gazete ● 11 Zilhicce 1396
Sahibi ve Başyazarı: Kadir Mısıroğlu ● 3 Aralık 1976
Vilâyet Han Kat: 3 Nu: 204 Cağaloğlu — İSTANBUL

SAYI: 49 / BEŞ LİRA / BİR D. M.

Lâik devletin lâik reisinin dinî (şer'î) bayramlarla alâkası ne:

ÇANKAYA ARTIK SUSMALI

OKUYUCU İLE HASBİHAL

TALEBELER İMTİHANDA

Muhterem okuyucularımız,

24 Kasım günü öğleden sonra gelen haberler hepimizi cânevimizden vurdu. Van felâketi mübarek Kurban Bayramı arefesinde binlerce kurbanı aldı, götürdü. İnananlar için bu bir imtihandır. O inanç şuûru ile donanmış kimselerden, böyle bir imtihan neticesi ebedî âleme intikal etmiş kardeşlerimize ve onların geride kalan yakınlarına yapılacak en makbûl yardım şüphesiz, rahmet ve sabır dualarıdır.

İliklere işleyen dondurucu soğuğun, kar ve tipinin altında uzaklarda titreşen kardeşlerimize maddî plânda uzanacak yardım elleri de şüphesiz Âlemlerin Rabb'ından mükâfatlarını görecekler dir. Felâket haberinin akabinde uzaklardaki kardeşlerinin ıztırabını dindirmek için âdeta tekvücûd halinde bütün vatan sathının harekete geçmesi, «hamiyet eli»nin üstüne üstüne savrulan baltalara rağmen hâlâ çolaklaştırılamadığının bir vesikasıdır.

Böyle bir felâket vesilesiyle şâhid olduğumuz bu hâdise milletimiz için ciddî bir teselli vasfındadır.

Gazetemiz açısından ise, hele hele okuyucularımızı binnetice müslümanları yardımlaşmakta yarışır görmek tesellinin ötesinde sevinç vesilesi olmuştur.

Muhterem okuyucularımız,

Böyle bir vasatda «felâket habercisi» olmak gibi, felâketin felâketi bir vazife gören gazeteci için yazmak zordur. Çizmek zor... düşünmek zor!...

SEBİL'in bu sayısı böylesine zorluklar içinde hazırlandı. Bu sebeple eksikliklerimizi mazur görmenizi rica ediyoruz. Ayrıca Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nu da Validesi ile birlikte Hac farizasını ifa etmek üzere mukaddes topraklara yolcu ettik. Başyazarımız Allah (c.c.) kısmet buyurur ise 51. sayımızdan itibaren vazifesinin başında olacak. Sebil okuyucularının takdir edecekleri vechile, Kadir Mısıroğlu, gazetemizin sadece sahib ve başyazarı değil, beynidir. O beyin, Sebil çalışanlarının, yazı ailesinin ağabeyi ve muallimidir.

Şimdi, Sebil O'nsuz, talebeleri tarafından çıkarılmaktadır.

İnşaallah, Ağabeyimizi, dolayısıyla Sebil'imizi Hakk'ın ve okuyucularımızın huzurunda mahcub etmeyiz.

Muhterem okuyucularımız,

Bilindiği gibi iki sayı sonra Sebil'imizin 1. cildinin 2. kısmını tamamlamış olacağız. 1. Cildimizin 1. kısmı 26 sayıdan teşekkül ediyordu. 2. kısmı ise 27 - 52. sayıları ihtiva edecek. 53. sayımızla birlikte 2. cildimizin ilk kısmına başlamış olacağız.

Bu meyanda gazetemizi 2. cild için teknik ve muhteva olarak daha bir takviye etmenin hazırlıklarını devam ettirmekteyiz. Ayrıca dağıtım, yani okuyucularımıza sür'atli ulaşma mes'elesi de üzerine bilhassa eğildiğimiz hususdur. Bununla alâkalı olarak yapmakta olduğumuz plânlama bittiğinde derhal okuyucularımıza duyurulacaktır. Şimdiden ifade edelim ki, bozuk dağıtımın külfetini uzunca bir zaman çeken abonelerimize bu plânlamada mühim vazifeler düşecektir. Sebil'in vefakâr okuyucu ve abonelerinin cüz'i de olsa üzerlerine düşecek vazifeleri seve seve yapacaklarından eminiz. Bu vazife nedir? Kısaca şu: Önümüzdeki günlerde şatışlarımızın muhasebesini yapmak mahiyetinde bir anket tertib edecek ve bu anket dahilindeki soruların okuyucularımız ve abonelerimiz tarafından cevaplandırılmasını isteyeceğiz.

En ehemmiyetli sual ise bulunduğunuz çevrede Sebil'in kaç adet satıldığı noktasında toplanmaktadır. Şimdi kaç adet gelmektedir, kaç adet satılmaktadır ve nihayet kaç adet satılabilmesi mümkündür ve bunun için bizim tarafımızdan nasıl bir yol takib etmek doğru olacaktır gibi..

Her ne ise, bu mevzuu hazırlıklarımızın hitamında tekrar ele alacağız. Ancak, hasbıhâlimize noktayı koymadan evvel yeni dizi yazılarımızdan birine işaret etmek istiyoruz: «Risâl-i Nur'da Kur'an'ı Kerim»

Malûmunuzdur, geçen sayımızda başladığımız bu yazı dizimiz daha önce neşretmekte olduğumuz «İslâm yazısına Dair» serlavhalı, «Risale-i Nur ve İslâm Harfleri» yazı dizimizin âdeta bir devamı mahiyetini taşımaktadır. Ehlinin kaleme aldığı ve Bediüzzaman Hazretleri'nin nur irşadlarını muhtevi bu yazı dizimizin alâka göreceğinden emin, Hakk davâya hizmet etmekle ve Hazret'in ruhunu şâd'a vesile olmak ümidiyle mesrûr, okuyucularımıza hürmetlerimizi sunarız.

Sebil

Van'dan gelen elim felâket haberi ile sarsılırken mübarek Kurban Bayramı'nın arefesindeydik. Rabbani imtihanla sarsılan bedenin ruhları ıztıraba garkeden dehşet tablosu içinde Âlem-i İslâm, milletimiz ve okuyucularımızla bayram idrâk ediyoruz. Ve dudaklarımızda yukarıda Üstâd'ın satırları arasında okuduğunuz şu duâ: Yâ Rabb.. «Mâsum kurbanların, toprak üstünde, senin için pırıl pırıl yanan ve buğu buğu tüten kanları ve uğrunda feri sönen dipsiz gözleri yüzü suyu hürmetine, bize delileri akıllandıracak ve muztaribleri sevindirecek bir bayram içinde bayramına nasib et!» Amin...

Sebil

Bayram

Deliyi akıllandıracak, muztaribi sevindirecek büyük bayram hangi hamleye muhtaçdır?

DELİYE her gün bayram... Muztaribe hiçbir gün... Allah'ın gerçek bayramı baş üstüne... Zalimin sahte bayramı ayak altına...

Bugün Yaradan'ın ilâhî ziyafet günlerinden biri... Bütün seneyi oruçla geçiren bir zâhid, yalnız bu günlerde oruç tutamaz. Bu günler, azabı bile lûtuf olan Allah'ın ayrıca lûtfuna remz... İki gözümüz bile çıksa, görmek şuur ve idealinin içimizde yaşaması yüzünden hamde mecbur olduğumuz Allah'a, bu günlerde, bilhassa, mücerred nimetini düşünerek, hamd için hamdetmekle mükellefiz.

Bir bayram sabahının, Müslüman - Türk'te ve tamamiyle milliyet çerçevesinde ne derin hassasiyet çizgileri vardır. Çocuklukta yatağımızın ta önüne dizdiğimiz gıcır gıcır potinlerimiz, kar gibi beyaz çamaşırlarımız, büyük annemizin gül kokulu baş örtüsü ve kuka tesbihi, bahçede meleyen kurbanlık koyunlar, alev gibi parlak bıçaklar, dökülen kan, alnımıza kondurdukları kan lekeleri, dudaklarımıza uzanan ihtiyar eller, atlıkarınca, salıncak...

Gel de dini milliyetden ayır; gel de (projeksiyon) u beyaz perdeden ayrı farzet!...

Avrupalı bir (Noel) gününe bunca hassasiyet, renk ve çizgi bağlarken, biz, bütün ruhumuzu devşirdiğimiz kaynağa nasıl bu hakaret göziyle bakabiliriz?

Rabbim, bizi çıldırmaktan koru!

Deliye her gün bayram... Muztaribe hiç bir gün...

Rabbim; baş üstüne aldığımız ve baş üstüne alınmasını dilediğimiz bayramın şevkine malik değilmişiz gibi ağzımızdan dökülen muztarip kelimelerin muztarip üslûbunu bağışla! Senin, İlâhî ziyafet belirtici bayramın adına muztaribiz! O bayrama çıkmanın şartlarından uzak olduğumuz için dertliyiz! Deli olmadığımız, olamadığımız için külâhımızı havaya atamıyoruz!

Mübarek bayramın neşesi içinden fışkırttığımız bu çığlıktır ki, her halde *«hamd-ü senâ»* nın dua ve ricanın en güzelinden bile, indinde daha makbuldür.

Rabbim; büyük ismini, içi zifir dolu bir ağızlıktan geçen pamuk gibi ciğerimizden geçirdiğimiz ve temizlikle doldurduğumuz vecd ve aşk devirlerinde, bir *«Allah!»* nidasiyle, bugün (Sputnik) lerin gidemediği yerlere gittiğimizi hatırdan çıkarmadık.

İsmini unuttuğumuz devirlerde de, fezayı delip geçmek iddiasiyle giydiği yelek içinde kuyruğu titretiveren maymundan aşağıya düştüğümüzü biliyoruz.

Ne yüzle bayram edelim; ve ne yüzle ilâhî ziyafet gününün istihkak tavrını takınalım?

Deliye her gün bayram... Muztaribe hiç bir gün...

Allahım; bizi delinin bayram anlayışından kurtarıp muztaribin şevk ölçüsüne kavuşturman için tecellini bekliyoruz!

Kimi istersen kâhhâr isminle kahret; kimi dilersen Hayy isminle ihya et; ister, döşeklerde büklüm büklüm kıvranan meçhul loğusalardan birine bir kahraman doğurt; ister, doğmuşlardan birinin ruhuna ulvî sancı ver; fakat 1000 yıldır Celâl isminin ilâsı yolunda didinmiş ve bugün milyarlarca ölüsiyle toprağın altına çekilmiş ve ruhunun gözlerini toprak üstündeki 40 milyona dikmiş bu mü'min milleti saadete kavuştur!

Deliye her gün bayram... Muztaribe hiç bir gün...

Mâsum kurbanların, toprak üstünde, senin için pırıl pırıl yanan ve buğu buğu tüten kanları ve uğrunda feri sönen dipsiz gözleri yüzü suyu hürmetine, bize delileri akıllandıracak ve muztaripleri sevindirecek bir bayram içinde bayramına nasip et!

Deliyi akıllandıracak ve muztaribi sevindirecek bayram, düne kadar Allah'ı anmayı bile yasak eden mâna ve madde şakîlerinin kahraman geçindiği bu mevsimde, bütün mâna ve madde kutuplarını yerliyerine oturtucu hamleden sonra gelir!

Kadir Mısıroğlu

BAŞYAZARIMIZ Kadir Mısıroğlu'nun Hac'ca gitmesi sebebiyle bir müddet yazılarına yer veremiyeceğiz. Başyazarımız, validelerî ile birlikte Hac farizasını ifa eyledikten sonra yurda avdetlerinde, yazılarına tekrar başlayacaktır.

SEBİL

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Mısıroğlu

M. Kemal Paşa, babasını tanıyamamış uşağını şöyle teselli ediyor:

«Ananı tanıyorsun ya yeter!.. Ben de babamı tanımıyorum ya...»

49

BU sayıdan itibaren, okuyucularımıza bir başka hâtıratdan alınmış dikkat çekici müşâhedeler takdim edeceğiz. Bu müşahedeler, M. Kemal Paşa'ya 12 yıl sofra hizmetkârlığı yapmış olan Cemal Granda'nın önce bir günlük gazetede tefrika edildikten sonra «Atatürk'ün Uşağının Gizli Defteri» adıyla kitap haline getirilmiş hatıralarından alınmıştır. Bunların asıl ehemmiyetli noktası, M. Kemal Paşa'nın resmî tavır ve faaliyetlerini değil, bunların arkasındaki husûsi dünyasını aksettiren müşahedeler olmasıdır. Hatırat sahibi halen sağ olduğu gibi bunların ilk neşri sırasında kendilerinden bahsedilen pek çok eşhas da hayatta idi. Buna rağmen ne herhangi bir şahıstan herhangi bir tekzib ve ne de Cumhuriyet Müddeiumûmilerince «M. Kemal Paşa'nın hatırasına saygısızlık» tan dolayı takibata geçmek gibi bir hareket sâdır olmuştur. Pek az kimsenin dikkatini çeken bu eser halen —hem de birden fazla baskısı mevcud olduğu halde— piyasada satılmaktadır.

Kemalist İnkılâb'ın Anatomisi isimli tefrikamızdan dolayı geçen sayımızda okuduğunuz ihbar mektubu ve ehlivukuf raporuna istinaden aleyhimizde İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nde 12 yıl hapis talebiyle açılmış bulunan davadan sonra, bu tefrikayı iktibaslara hasrettiğimiz malûmdur. Aslında M. Kemal Paşa'yı meth-ü senâ etmek maksadıyla kaleme sarılanların yazdıklarında, takdim eylediğimiz nev'iden pek çok üzerinde durup düşünülecek kısımlar mevcuddur. Öteden beri okuduklarımızda tesbit edegeldiğimiz bu gibi müşâhedeleri tamamen nakle kalkışsak, bu tefrikanın yıllarca sürüp gideceğinden ve her iktibasımızın birbirinden daha alâka çekici olacağından asla şüphe edilmemelidir. Bununla bera er biz, okuyucularımızı bu gibi eserlerin sadece bir kısmından haberdar etmek ve onların alâkalarını bu kabil neşriyata —belli ölçüde— c l etm k maksadını güttüğümüzden dolayı, birinci cildimizin ikinci kısmının son sayısı olan 52. sayı ile bu tefrikaya nihâyet vermeyi düşünüyoruz. Yarıda kalmış olan asıl kendi tahlillerimizi de —inşallah ahvalin müsâid olacağı yakın bir gelecekte— tamamlamak ümidiyle bu yazı serimize 52. sayı ile son vereceğiz.

Şimdi sizi Cemal Granda'nın bahsi geçen hatıratından alınmış pasajlarla başbaşa bırakalım:

«Bir akşam saat 20 sularında Sarayın Marmara'ya bakan balkonunda yirmi kadar tanınmış konuk yemek yiyordu. Arkamda duran Atatürk:

— Efendi, efendi... diye bana seslendi.

Döndüm. Hiç unutmam, elimde kristal rakı sürahisi vardı.

— Buyrun efendim... Bir emriniz mi var Paşam?... Diye cevap verdim.

Cumhur yet rejiminin kurulmasına rağmen herkes Atatürk'e «Paşam» diye seslenirdi. Beylik, paşalık kalktığı halde bu «Paşa» lık Atatürk için kalkmadı. Ölünceye kadar sürdü. O akşam ilk kez konuştuğum Atatürk'le aramızda şunlar geçti:

— Senin ismin nedir?

— Cemal!...

— Sonu yok mu bunun?

— Var, Cemalettin...

Bunun üzerine Atatürk birden bana doğru ilerleyerek:

— Haaa... dedi. İsimler Kemaleddin olur, fakat Cemaleddin olmaz. Sen yine Cemal kal... Dinin Cemali miydi ki, sana bu ismi koydular?...

Aradan yarım saat geçmişti. Yemek devam ediyordu. Sevinçten kabıma sığamıyordum. Evet, Atatürk sonunda benimle konuşmuştu. Hem de uzun uzun. Ertesi gün benimle alay eden arkadaşlara anlatacağım şeyleri kafamda tasarlıyor, onlardan hınç çıkaracağımı düşünüyordum.

Fakat Atatürk, bu Cemal adına tutulmuş olacak ki yeniden seslendi:

— Bu Cemaleddin ismini kim koydu sana?

Artık adamakıllı korkmağa başlamıştım:

— Babam, diye cevap verdim.

— Öyle ise baban ne adammış senin. Diye sertçe çıkıştı.

Bunun üzerine:

— Ben babamı tanımıyorum. Deyince yüzü daha da sertleşti:

— Babamı tanımıyorum ne demek? Sen babasız mı doğdun? Baban yok mu senin?...

— Ben dokuz aylıkken babam ölmüş.

Atatürk üzüldüğümü yüzümden okumuş olacak ki, birden sesini yumuşattı:

— Ananı tanıyorsun ya yeter!... Dedi. Ve biraz durduktan sonra ekledi: Ben de babamı tanımıyorum ya...

O gece yemek sabahın beşi-

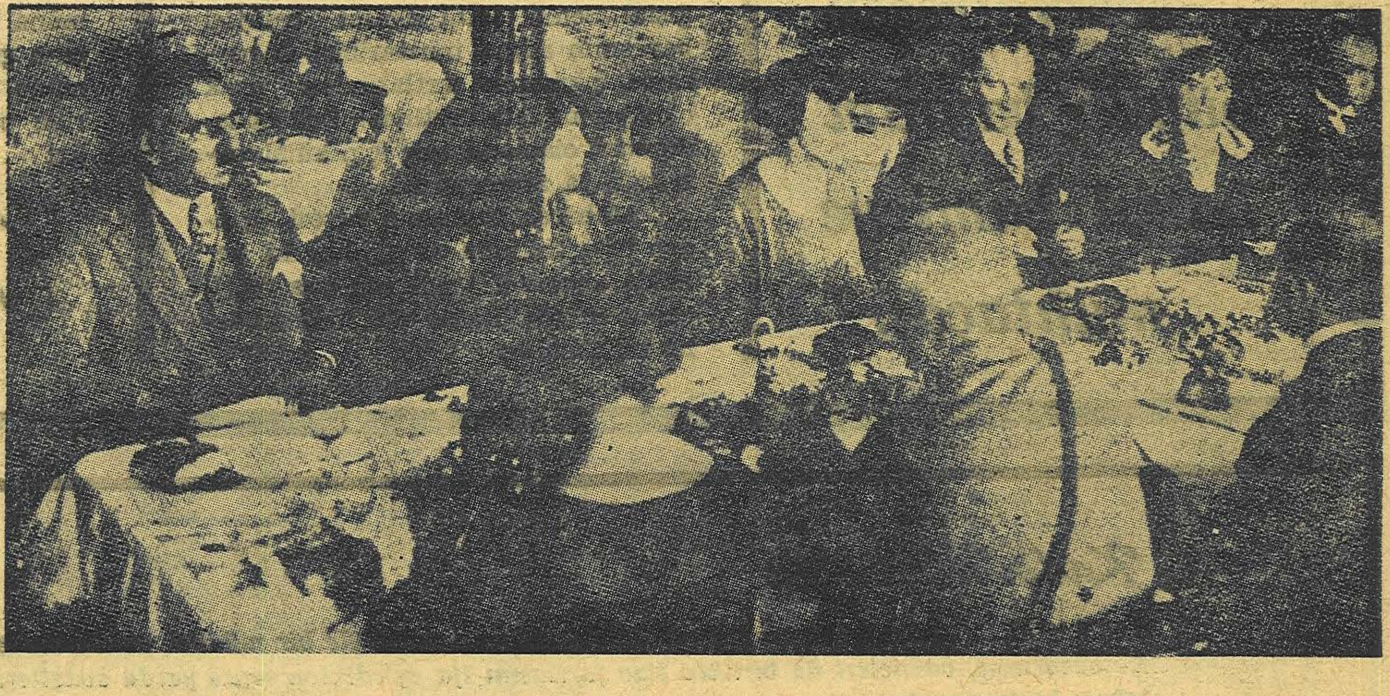

● *UŞAĞI, M. Kemal Paşa'nın hususî hayatı hakkında son derece dikkat çekici hatıralar nakletmektedir. Bu meyanda bilhassa nakletliği hadiseler tabii olarak sofralardan olmaktadır. Resimde M. Kemal Paşa bir sofra başında görülüyor.* (Sebil, arşiv)

ne kadar devam etmişti. Çokluk geceler böyle olur, meclisin horozlar öterken dağıldığı görülürdü. Bu yüzden Atatürk de sabah saat beşten önce yatağına giremezdi. Saat onbirden sonra hava serinlediği için misafirler birer ikişer balkondan içeri girmeye başladılar. Masanın üzerinde boşalmış Dimitropolo şişeleri duruyordu. O devrin en ünlü rakısı olan Dimitropolo'dan Atatürk her gece yarım kilo içerdi. Mezesi de sadece tuzlu leblebiydi. Ara sıra da Fava denilen zeytinyağlı, limonlu bakla ezmesini istediği olurdu. En sevdiği yemekler arasında kuru fasulye ile pilav gelirdi.

Atatürk tekrar beni çağırdı. Yemek isteyecek sanıyordum. Fakat O'nun aklı hep benim ismimde değil miymiş.

— Ulan, bu ismi sen mi koydun, baban mı? Diye bar bar bağırmaya başladı.

Çok korkmağa başlamıştım. Benim korktuğumu görünce daha fazla bağırıyordu. Artık elim ayağım titremeğe başlamıştı. Ayakta duracak halim yoktu. Belki daha fazla kızar da koğulurum, diye gözünden uzaklaşmağa karar verdim. Saat üçe doğru sofrayı bırakarak yatmağa gittim.

O gece sabaha dek gözümü uyku tutmadı. Yattığım yerde duâ ediyordum. Kâbusla karışık korkulu rüyalar gördüm. Yavaş yavaş geldiğime pişman bile olmağa başlamıştım. Bu isim de başıma iş açıyordu galiba... Nereden bulmuşlardı bu «Cemal» i de, bana takmışlardı?

Ertesi gün de aynı korku ve heyecan içinde geçti. Adeta akşam olmasını istemiyordum. Tek avuntum, Atatürk'ün geceki olayı unutmuş olmasıydı.

Akşam yemeğini hazırlamış bekliyordum. Saat yediye doğru Atatürk, arkasında Afet İnan, Zehra Hanım, Başyaver Rüsuhi Bey, Umumî Kâtip Tevfik Bey olduğu halde salona girdi. Başyaver aşağı inerek öbür misafirleri de sofraya getirdi. Sofraya oturmadan önce Atatürk misafirlere Arapça:

— Faddal!... Dedi ve herkes masadaki yerlerini aldı. Bu sözü çok keyifli olduğu zamanlar sık sık duyduğumu hatırlıyorum. Sofrada ilk söz bana idi:

— Cemal, seni dün akşam sert sözlerle çok hırpalamıştım. Fakat Cemaller daima büyük adamlar olur. Sen de büyük adam olacaksın.

Sonra tarihteki ünlüleri sıralamağa başladı:

— Sen Cemal Paşa'yı tanır mısın? Şehzade Cemalettin Efendi'yi, Konya Çelebisi Cemalettin'i, tanır mısın?

— İsimlerini işittim, diye cevap verdim.

(Devamı 13. Sayfamızda)

TÜRKÇESİ Ahmed SELÂMÎ

Şerîatımızda iki millet var

HAZRET-İ Ebû Bekr bu tarafda ve elinde silâhı; oğlu ise karşı tarafda ve müsellâh...

Hazret-i Ali bu tarafda ve eli ezercesine kılıcının kabzasında; öz birâderi ise karşı tarafda ve baş almaya hazır!

İmân ve küfrün manzarasına müşahhas bir misâl verelim istedik. Bakınız Bedir Harbi'ne, ve bu manzarayı apaçık ve dupduru görünüz... Ve daha nice âilelerin bir ferdi bu tarafda yalın kılıç; öteki ferdi karşı tarafda hazır silâh...

Nedir bu hâl? Bu bir fantazi midir, bir çılgınlık mıdır, bir sarhoşluk mudur, hâşâ... Bu şudur: Mutlak Nizamı veya Mutlak Hakîkatı En Büyük Peygamber Aleyhisselâm'ın tebliğlerinden her zerresine kadar lâteşbih elektrik cereyânı yemişcesine nakşeden ferdin, sulbünden gelen oğlunu veya aynı rahm-i mâderde can bulduğu birâderini hak ve hakîkatın karşısında gördüğü an, kendisine en yakın değil, en uzakda (nâmütenâhide zıd) görüp telâkkî etmesidir... Som îmanla kaskatı küfr, zıdların en zıddı...

Baba, inananlar (mü'minler) milleti tarafında; oğul, inanmıyanlar (kâfirler) milleti tarafında; veya aynı ana - babanın bir oğlu mü'minler milleti tarafında öteki oğlu kâfirler milleti tarafında...

Bu, bize insanoğlunun yalnız iki milletden ibâret olduğunu gösteren son derece berrak bir hüccetdir.

Ve gene bu bize şunu da pek açık - vazıh gösterir ki, Asr-ı seâdetde herşey, en ince çizgi, desen ve rengine kadar biribirinden ayrılışın ifâdesine sâhibdir.

Bu gün nasıl, nasılız, nasıl yaşanıyor, nasıl yaşıyoruz?. O zaman, inananlar milletinden bir baba, inanmıyanlar milletinden bir oğul ile her noktadaki çizgi, desen ve renkleriyle biribirlerinden ayrılabilmişlerken; bugün, inananlar milletinden bir baba ile inanmıyanlar milletinden bir oğul, her noktadaki çizgi, desen ve renkleriyle biribirine karışmış olarak bir çatı altında ve aynı âileyi meydana getirebilmekteler!. İnananlardan bir oğul ile, inanmıyanlar milletinden öteki oğul da... İnananlar milletinden ana ile, inanmıyanlar milletinden kızı da... Hatta inananlar milletinden zevc ile, inanmıyanlar milletinden zevce de!...

O zamanın vasatı öyle bir su idi ki, bir tarafdan bakan öteki tarafı görebiliyordu. Vasatın suyu berrakdı. Şimdi ise bulanık mı bulanık... Bunun için de îmânî, siyâsî, ictimâî ve iktisâdî her köşe başında, bulanık su avcılarından geçilmiyor. «*Vasat bulanık!*» demek, bir ma'nâda kurt izi kuzu izine karışmış demekdir! «*Koyun izini ta'kib edip köyün yolunu bulurum!*» diyerek kurt izine girenlerden, böylece de ıssız dağ başlarında kendini bulup, kurda - kuşa yem olanlardan geçilmiyor!.

Hulâsa Allah, insanları iki millete ayırmışdır. Bu işin sağı solu, ortası, kenarı - köşesi, üstü - altı da aslâ olamaz ve düşünülemez... Atamız Âdem Aleyhisselâm'dan beri bütün insanlar iki milletden ibâret olagelmişlerdir. 1 — İnananlar, 2 — İnanmıyanlar. Bedir misâlini, bu mes'eleye apaçık ve müşahhas bir misâl ve izâh olarak hiçbir zaman hatırdan çıkartmamak iktizâ eder. Eğer inananlar milletinden olduğumuza kânî isek, kıymet hükümlerimizi mutlaka bu millete âid olan kâidelerden örnek mecbûriyetimiz vardır. Yaşadığımız vasata âid olanlar bizi bağlıyor ise, (inananlar milletinden) olduğumuz iddiâsı kavl-i mücerretden ibâret, kuru, ruhsuz, samîmiyetsiz bir nesne kalmıya mahkûm demekdir. Müslümanın şahsiyyetini teşekkül etdiren en baş ve ilk kânûn, nasârâ ve yehûda benzememeyi ve muhâlefeti hedefleştiren âyât ve ehâdîsde mündericdir. Bu demekdir ki, müslüman, müslümanlığın dışında hiçbir şeye zerre kadar benzeyemez. Hele telakkileri ni ve inanışlarını çerçeveliyecek sâhada, bu benzeyemeyişin çapı o kadar genişler ve nâmütenâhîye vâsıl olur ki, başkasına, zerre kadar bile olsa eş - ortak olma hakkı tanıyamaz...

MÜTEFERRİK MES'ELELER

● Kurban Bayramımızın gelişiyle «*post kavgasının da*» teşriflerine şâhid olacağımız pek tabiidir! Müslüman, Allah'ın Nizâmı için yaşıyan insan demek olduğuna göre, bu Nizam'da Dünyâ'nın, ukbânın, devletin, milletin kıymet hükmü ne ise, ve bunlara nasıl inanıp hareket edilmesi icâb ediyorsa aynen bunun gibi «*kurban postundan*» toplu iğneye kadar da elimizde bir ölçü var demekdir. Bu ölçüye göre meselâ «*postlar*» hiçbir şekilde mürtedlere, islamdışılığın «*ilkecilerine*», bir takım masonik «kurumlara», «Ocaksal!» dumanlara v.s.'lere kaptırılamaz... «Lâiksel» mevzûâta göre «kurumlar!.» hiçbir hak taleb etmeye de kalkışamazlar. Bazılarının gürültüleri, karşılarındaki müslümanların mütereddid davranmalarından, kânun v.s. bilmemelerinden veya dilsiz bulunmalarındandır. Haksızlık karşısında susmak büyük cürüm ve bir müslümana da aslâ yakışmıyan bir zaafdır. Postlar, fakir fukara müslümanların HAKKIDIR. Bize sorulursa, postlar, ŞERÎATIMIZI öğrenen muhtaç talebelerin ihtiyâcâtını karşılıyacak şekilde tasadduk edilmelidir. Ya, doğrudan doğruya post, veya talebelerin aldanma ihtimâli var ise, postu satıp bedeli, ŞERÎAT tahsîl eden talebenin eline sadaka olarak verilmelidir... Şerîat sevmezlere post kapdırmak haramdır...

● Sebil için, kuzunun üst tarafından su içdiği halde «*suyumu bulandırıyorsun!*» diyen kurt hikâyeleri düzülmiye başlandı! Biraz da bu hikâyelerle tatmîn olmıya çalışsınlar. Zavallılar! Bilmiyorlar ki kuru - sıkı atmalara papuç bırakacak insana en evvel, Müslümanlık en şiddetli cezâyı verir. Ve Mu-

(Devamı 13. Sayfamızda)

• FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

Sosyalizm ve Osmanlı İntelijansiyası

❷ Yeni Osmanlılara gelince

HÜLÂSA edelim: Âli Paşa büyük mes'uliyetleri olan uzak görüşlü bir devlet adamıydı. Kurulu düzeni tehdid eden her tehlikeye karşı hassas olmak zorundaydı. Cevded Paşa ise, yalnız bir allâme değil, nizâma perestiş eden bir medeniyetin müdebbir bir veziri idi de. Yeni Osmanlılar'a gelince, onlar sosyalizmi komüna'nın kan ve barut kokusu içinde tanımışlardı. Mâhiyetini bilmedikleri bu kavgada, cedleri Osman Bey gibi, ezilenlerin yanında yer aldılar. Marx'ın adını duymuşlar mıydı, sanmıyoruz. 1871 Fransa'sında, sosyalizmi Marx'tan çok Proudhon bayraklaştırıyordu. Yurtlarına dönünce 19. Asrın o sevimli ilâhesini unutur gibi oldular. Ne var ki; İbret Gazetesi etrafında toplanan Paris yârânından bir kaçı, Âli Paşa'nın temsilcisi olduğu muhafazakâr davranışı her fırsatta çürütmeye çalıştılar. Bu toy intelijansiyanın şiârı, muhâlefet idi. Nûri Bey, sadrazamın cihan-şümûl bir tehlike olarak vasıflandırdığı Enternasyonal'i coşkun bir üslûbla müdâfaaya kalktı. Enternasyonal, karışıklık çıkarmak için değil, «medeniyet» i gerçekleştirmek için kurulmuştu, yazara göre, Medeniyet, her çalışanın hak ettiği ücreti alması demekti. Oysa Avrupa'da işçi, insafsız bir istismarın kurbanıdır. Ezilenlerin bir araya gelip haklarını aramaları hem tabii hem meşruydu. Entarnasyonal'e çatanlar onun kuruluş sebebini bilmeyenlerdir. Nûri Bey emekten yanadır, ama şiddeti mahkûm eder. Batı'daki sınıf çatışmaları onu sadece bir aydın olarak alâkadar eder. İslâmiyet, bu tehlikeli ihtilâfları kökünden halletmiştir. Bir kelimeyle yazar İslâmdır ve Osmanlıdır. Yalnız hakikatın çarpıtılmamasını ister.

Nâmık Kemâl de arkadaşı kadar hakşinastır. Matbuatta Komüna'ya yöneltilen iftiraları bir bir çürütür. Bu davranışı sosyalizmi tasvip mânasına almak yanlıştır. Şâiri öfkelendiren câhil ve bağnaz bir kaç yazarın ileri geri isnatlarıdır sâdece. Reşed Bey de bu kalem savaşına büyük bir coşkunlukla katıldı. Komüna'cıların Komünizmle hiç bir münâsebeti yoktur. Başlıca amaçları, cumhûriyeti yaşatmaktır komünacıların. Ne iştirak-i emvâl taraftarıdırlár ne iştirak-i ayâl.

İbret'in açtığı bu kavgayı Basiret de destekler. Ahmed [illegible] Osmanlı edibi olarak ezilenlerden yanadır; [illegible] ateş püskürür. Çalışan yığınların haklarını korumak için kurulan Enternasyonal'i hayırlı bir teşebbüs sayar.

Hülâsa edelim: Yeni Osmanlılar'ın sosyalizmle hiç bir münâsebetleri yoktur. Yalnız Batı'yı bir çok yazarlardan daha iyi tanırlar; tarafsız ve hakşinastırlar.

YENİ BİR ŞEHRÂH-I MEDENİYET Mİ?

Oysa geçen asırda sosyalizmin coşkun taraftarları da vardır ülkemizde.

Zossimaia Skoli Rum lisesini bitirdikten sonra İstanbul'a gelen Yanyalı Şemseddin Sâmi Fraşeri (1850 - 1904) için, «sosyalizm medeniyet-i hâzıranın - Avrupayı ve belki bir gün olur bütün küre-i arzı sarsacak ve cemiyet-i beşeriyenin heyet ve sûretini değiştirecek - bir büyük hareket-i mâneviyesi» dir. «Nev'i beşeri menzil-i refah ve saâdete isâl eden bir şehrâh-ı azîm» dir. Bu rüyâyı benimsemiştir, «Tercüman-ı Şark» başyazarı. Bu vecid dolu hayranlıkda, Victor Hugo'nun coşkun ve tanınan üslûbundan akisler buluyoruz. Filhakika, Sâmi Bey bu makaleyi kaleme alırken Sefiller üzerinde de çalışmaktadır (1878). Sâmi Bey'in bir endişesi vardır. Sosyalizmin «iştirak-i emvâl» töhmetiyle lekelenmesi. İştirak-i emvâl, komünizmdir Sami Bey'e göre. Bu mezhep «komün ismiyle Fransa - Prusya muhârebesini, müteakip Paris'te, ve daha evvel Avrupa'nın bazı taraflarında yüz gösterdiği gibi Hicretten mukaddem ve muahher İran'da ve Asya'nm diğer bazı taraflarında dahi zuhur etmiş»tir. «hatta o vakitler tarafgirânı, iddialarını iştirak-i nisvan ve iştirak-i evlât kaziyyelerine kadar sürmeye âr etmemişlerdi.» Sâmi Bey de Batı burjuvazisi gibi düşünmektedir. Komünizm insanlık için bir felâketdir.. «Müddeaları tabiata ve hilkat-ı beşeriyeye muhalif» dir. «Mûcid ve tarafgirleri, daima zuhurları akabinde müstehak oldukları cezaya» çarpılmış ve «nefret-i ammeye mazhar olarak namlariyle tarihin ancak bir - iki sahifesini telvis etmişlerdir.

Halbuki sosyalizm, «cemiyet-i beşerin hüsn-ü idaresiyle refah ve saâdetini, ve bilâ istisna bütün efrad-ı beşerin hürriyet ve müsâvatını, ve hiç kimsenin hukuk-u tabiiyyesinin pâyimâl olmamasıyla hak ve adlin meydana çıkmasına ve nizam-ı tabiiyeden herkesin mütenaim ve hissemend olmasını arar bir tarik-i selâmettir.»

SÂMİ Bey bu iddialarını isbat için Gotha programına dayanır. Ama «hafifçe» (?) tâdil eder programı. Kollektivist prensipler bölümünden söz etmez, emeğin himâyesine de dokunmaz. Sadece programın ikinci kısmını (siyâsi organizasyon), devletin temeline dâir parçayı alır. Onu da tahrif eder kısmen (bk. A. Cerrahoğlu, Türkiye'de Sosyalizm, ikinci kitap, 1966 İstanbul, üçüncü not.) Bu makaslama sayesinde, burjuva demokrasisi olup çıkar sosyalizm; «Şeriat-ı Ahmadiyye» ye tıpatıp uygun bir demokrasi.

Ne gariptir ki, sosyalizmin iştirakçilikle hiçbir münâsebeti olmadığını ısrar ve inatla tekrarlayan Sâmi Bey'i, az sonra kanaat değiştirmiş olarak görüyoruz. Filhakika, Kamus-u Fransevî'de sosyalizmin karşılığı «silk-i Sakim-i iştirakiyun» dur. Yani, kısa bir zaman içinde sosyalizm muhabbeti yerini şiddetli bir nefrete bırakır. Sâmi Bey, bir lügat yazarının tarafsız olması gerektiğini unutarak sosyalizmi «sakamet» le damgalar. Ah bu Osmanlı intellijansiyasının mes'uliyetsizliği!

SAVA PAŞA NE DİYOR?

Sava Paşa, daha dürüst, daha vakur bir Osmanlı. Bu «dini bütün» hristiyan, sosyalizmin bütün şekilleri içerisinde hristiyan sosyalizmini benimser. «Gerçekten de bu sosyalizm, amme nizamı için hiçbir tehlike arzetmez.. İsa'nın dininde başlıca temel, İnsanın hemcinslerine, öbür insanlara karşı beslediği sevgidir.. Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya, Sezar'ın hakkını Sezar'a veriniz, der. Türkiye'de Sezar Zât-ı Şâhânedir; Rusya'da Çar, Fransa'da Cumhurbaşkanı Sosyalizmin tehlikeli olmaması için, müesses otoritelere saygı gösterilmesi şart. Devlet makamlarının emirlerine karşı her çeşit direnme bir suçtur. Paşa, İslâmiyetin de böyle mûtedil bir sosyalizmle pekâlâ uyuşabileceğine kanidir. Zekât, sosyalizmin bir nevi tatbiki değil midir? Ferdi küçültmeyen, hukukî bir müessese, İslâmiyetin gâyesi, insanoğlunu dünya ve âhirette mes'ud kılmaktır. Şeriat tabiatın kanunlarına uygundur Kerem'i amelîleştiren, zenginlerin servetinde, fakirlerin de payı vardır diyen, zenginle fakirin arasına devleti koyan bir din (Etudesur la Theorie du Droit Musulman, par Savvas Pacha, Paris 1892).

Hülâsa edelim: Osmanlı İntelijansiyasının sosyalizm karşısındaki tavrı üç veche arzeder:

1) Sosyalizm Avrupa tarafından icad edilmemiştir. Yalnız inkişafına çok müsâid bir zemin bulmuştur Avrupa'da. Bütün hakikatlar ve bütün bâtıllar gibi, Asya kaynaklıdır. İslâmın sınıf tezâdına imkân bırakmayan, müsâvatçı ve âdil dünyasında bu gibi sapıklıkların gelişmesine imkân yoktur.

2 — Sosyalizm, gerek emelleri gerekse tatbikatı bakımından, Şeriat-ı Ahmadiyye'ye çok yakındır. İnsaniyetin varabileceği son kemal merhalesidir.

3 — İslâmiyet başkadır, sosyalizm başka. Ama sosyalizmi İslâmiyete uydurmak mümkündür.

Hey şaaairr...

Şair'in biri
«Halk iktidarı olacağız» dedi

İktidarın varsa şayet «olanak» bulmalısın
Süslü bir kaç lâfla halktan olunur mu ey şair!
Hangi iplikten dokundun? Bilelim ne malısın?
Hak'kı haksız bularak yol bulunur mu Ey Şair!

U S T A O Ğ L U

LÜGATÇE

MAZMUN: Zımn'den, üstü kapalı ihtiva eden.
ALEM: Sembol, remz.
MEHÂFİL: Mahfeller, muhitler, çevreler.
İTİZAL: Ayrılık, aykırılık.
TESEYYÜB: İhmalkârlık.
NETAYİC: Neticeler.
ŞÂYÂN: Değer, Lâyık.
REÂYA: Teb'a
UMUR: Emirler, işler.
NÂSİK: Dindar.
ÜMERA: Emirler, başkanlar.
MAHLAS: Takma ad.

ortadoğu/dan
SAİD ŞAMİL

YAHUDİ DÂVÂSI ve FİLİSTİN

Bu Beyaz Kitab'ın neşri İngiltere'nin başına belâlı şimşekleri çeken bir paratöner vazifesi gördü. Nihayet, Amerika'yı d kendine dayanak yapmaya muvaffak olan Yahudilik, üstelik İngiltere'ye karşı olan an'anevî adavedden faydalanarak bütün Amerika'yı peşinde sürüklemek sûretiyle mâlî ve siyasî cephelerden Makdonald Hükûmetine saldırmaya başl dı. Bu saldırma karşısında paniğe kapılan ilk müessese İngiliz Merkez Bankası'ydı. O'nu İngiliz sanayii takibetti. Nihayet bu çöküntü, İngiliz Amele Partisi ile amele sendikalarına da sirayet edince, İngiltere tarihinde ilk kurulan amele hükûmeti istifanâmesini krala takdim etmek zorunda kaldı.

Avam Kamarası'nda çoğunluk Amele Partisi'nde idi. Amele Partisi'nde bu ağır şerâit altında mes'uliyet tekabbül edecek Ramsay Makdonald'dan başka bir şahsiyet belirmeyince tekrar onun başkanlığında, bu kere bütün partilerin iştirakiyle bir koalisyon hükûmeti kuruldu. Bu hükûmetin baş vazifesi siyonistleri tatmin etmek olacaktı. Skuvit'i takiben gelen başkanların muhakkak ki, en duygulusu olan Makdonald'dan bizzat işi yapması isteniyordu Ve bunu Sion teşkilâtı reisi Vayzman'ın şahsına resmen takdim edilecek bir tavsiye mektubuyla yapılması üzerinde ısrar ediliyordu

Loyd Corc Hükûmeti Hariciye Nazırı Balfor'un Almanlara karşı Amerika'yı kazanmak için siyonistlere Filistin'e hicret kapılarını açan beyanı ile bu hicretin tahdidi lüzûmuna kani olan Makdonald'ın yine siyonistlere takdim mecbûriyetinde kaldığı istiğfarnâme arasında geçen fasıla, 15 yılı tecavüz etmiyordu. Burada İngiltere'yi temsilen işbaşına gelen hükûmetlerin yuvarlandıkları Filistin girdabında bile bile irtikâb edilen cinâyetlerden efkâr-ı umumiye muvacehesinde kendilerini tebriyye için nice müzeyyef «Beyaz Kitab» neşredilmişti. Bunların arasında gerçeğe en yakın olanı akdonald tarafından kaleme alınanıydı. Şimdi, aynı zat yazdığı bu Beyaz Kitab'ı aynı kalemle siyaha boyuyordu. Ve bunu bir zamanlar hürriyeti temsil için Nevyork'da dikilen o azametli abidenin artık telvis edilmiş olan gölgesinde yapmaya zorlanmıştı. İngiltere Hükûmeti'nin bu çöküntüsü, Arap âleminde bilhassa Filistinlilerin üzerinde çok ağır bir tesir husule getirdi. Demek ki, Yahudiliğin tasvibi lâhik olmadıkça anlesakson dünyası ile anlaşma imkânı yoktu Bu utandırıcı durum yalnız Yakın Doğu'd değil, bütün doğuda İngiliz siyasetine güvenen İngiliz muhibbanının inancına indirilmiş, inanç yıkıcı bir darbe idi.

Bu müddet zarfında, yani 1924 - 1934 yılları arasında Yahudilik mâddî ve mânevî iki ağır hem de çok ağır darbeye hedef olmuştu. Bunlardan birini Stalin diğerini de Hitler indirmişti.

Eskiden de Beni İsrail'in kökünü, kibrit suyunu ne Araplar ne de Türkler dökmüştü. Onu dökenler, Ortodoks olan Bizanslılardı. Bundan dolayı kendilerini Bizans İmparatorluğu'na vâris sayan Çarlar'ın Yakındoğu'ya tekrar yayılmaları, Yahudilik için felâketti. Bunu çok iyi bilen Yahudi ricâli çarlığın yıkılması mevzuunu Birinci Dünya Harbi devamınca, biribirine sızdırmadan Berlin'de, Londra'da ve Vaşington'da, üzerinde durup inceden inceye işlemesini becerdiler.

(Devamı var)

Savcı aldı eline kalemi ve yazdı aklına geleni:

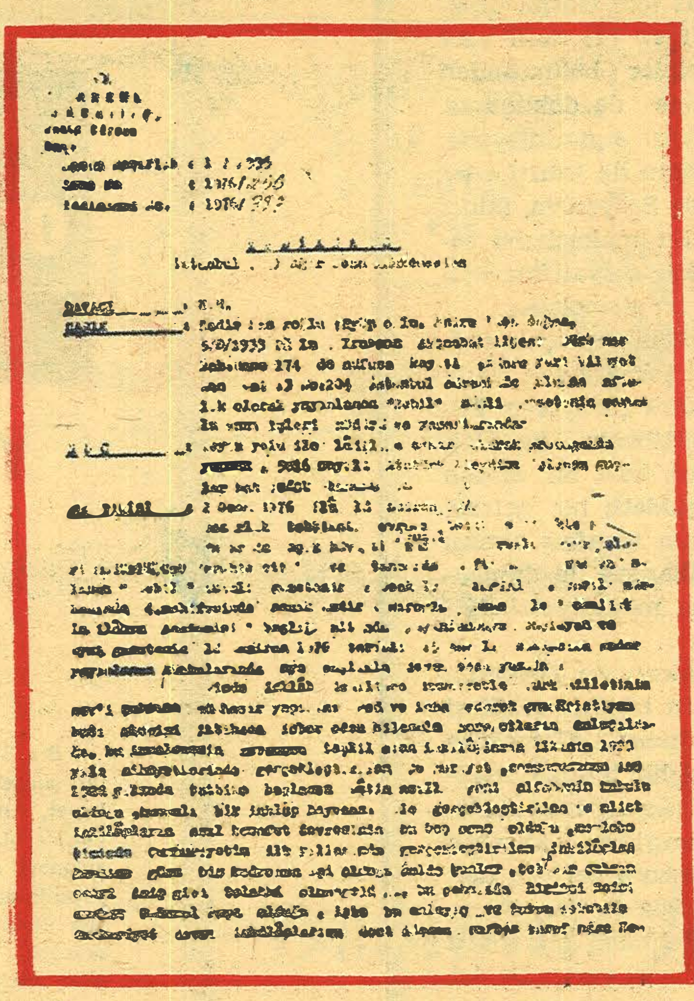

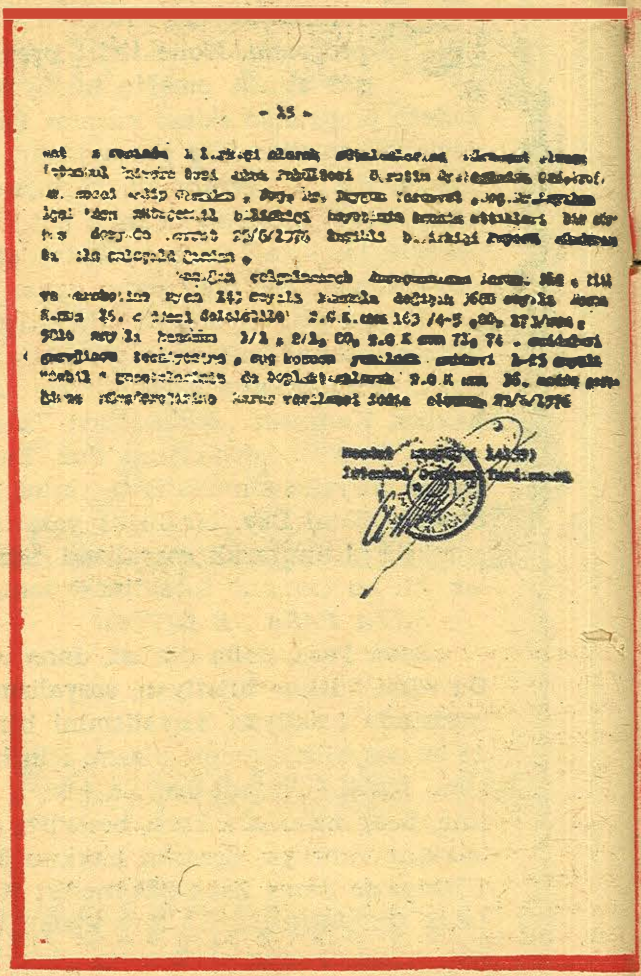

Başyazarımız Kadir Mısıroğlu'nu lâikliğe aykırı propaganda yapmak ve M. Kemal Paşa'nın hatırasına hakaret etmekle suçlayan Savcı'nın iddianamesinin birinci ve sonuncu sahifelerinin fotokopileri

"12 YIL HAPİS"

Basın Hazırlık: 1976/335
Esas No: 1976/256
İddianame No: 1976/397

İDDİANAME

İstanbul ( ) Ağır Ceza Mahkemesine

DAVACI: K.H.

SANIK: Kadir Mısıroğlu; Eyüpoğlu, Saire'den doğma, 5/8/1933 Doğumlu, Trabzon Akçaabat ilçesi Dürbinar Mah. Hane 174 de nüfusa kayıtlı, İdare yeri Vilayet Hanı Kat: 3 No: 204 İstanbul adresinde bulunan haftalık olarak yayınlanan «Sebil» isimli gazetenin sorumlu yazı işleri müdürü ve yazarlarından.

SUÇ : Yayın yolu ile lâikliğe aykırı olarak propaganda yapmak, 5816 sayılı Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkındaki kanuna muhalefet.

SUÇ TARİHİ: 2 Ocak 1976 ilâ 10 Haziran 1976

Hazırlık tahkikatı evrakı tetkik edildikte:

Yukarıda açık hüviyeti yazılı sanığın sorumlu yazı işleri müdürlüğünü deruhte ettiği ve İstanbul'da haftalık olarak yayınlanan «Sebil» isimli gazetenin 2 Ocak 1976 tarihli 1 sayılı nüshasında 4. sahifesinde sanık Kadir Mısıroğlu imzası ile «Kemalist İnkilâbın Anatomisi» başlığı altında yayınlanmaya başlayan ve aynı gazetenin 18 Haziran 1976 tarihli 25 sayılı nüshasına kadar yayınlanan nüshalarında aynı başlıkla devam eden yazıda:

Bizde inkılâb denilince umumiyetle Türk Milletinin nev'i şahsına münhasır yapısını red ve imha ederek onu Hıristiyan batı alemini iktibasa icbar eden bilcümle hareketlerin anlaşıldığı, bu incelemenin mevzuunu teşkil eden inkilâpların ilkinin 1923 yılı nihayetlerinde gerçekleştiriln Cumhuriyet, sonuncusunun ise 1928 yılında tatbike başlanan Lâtin asıllı yeni alfabenin kabulu olduğu, hummalı bir inkılâp heyecanı ile gerçekleştirilen Kemalist inkilâpların asıl kesafet devresinin bu beş sene olduğu, memleketimizde Cumhuriyetin ilk yıllarında gerçekleştirilen inkilâplar kendine göre bir kadronun işi olduğu halde bunlar, tek bir şahsın eseri imiş gibi telakki olunageldiği, bu şahsında birinci Reisicumhur M. Kemal Paşa olduğu, işte bu anlayış ve tutum sebebile Cumhuriyet devri inkilâplarına dost düşman herkes tarafından Kemalist inkilâplar denildiği, Kemalist inkilâbın bünyesinde hayatın en hurda teferruatına kadar inen her türlü içtimai değişikliklerin yer aldığı, bunların Türk Milletini bin yıllık milli tarihi içinde teessüs ve takarrûr etmiş bulunan şahsiyetinden sayarak onu tam manası ile bir Hristiyan Garplı millet haline getirmek için atılmış tezatsız bir yığın adımlar olduğu, Milletimizin hayatını adeta tabiat kanunlarına meydan okuyarak topyekün değiştirmek gayesini güden bu hareketin üzerinden yarım yüzyıl geçmiş olmasına rağmen yapılan işlerin hata - sevap cetvelini tetkik etmeye müsaade ve müsamaha etmeyen bir takım kanuni güçlüklere muhatap bulunduklarını bildikleri halde bütün mânilere rağmen bu mevzudaki hakikatın bir takım ip uçlarını ortaya koyabileceklerine inandıklarından ve geleceğin tarihçesine Kemalist İnkilâpların hür ve ciddi olarak muhasebesini yapabileceği bir zemin tesis etmek istediklerini belirttikten sonra, Milli Mücadele bittiğinde, üç seneye varan bir zamandan beri çeşitli maddi ve manevi ızdıraplara duçar olmuş bulunan Türk Milletinin coşkun bir sevinçe müstağrak olduğu, bu manevi coşkunluk içinde bir çok inceliklerin gözden kaçtığı ve harekâtın kahramanı olarak tebellür eden şahsiyetlerin hizmetlerinin alabildiğine mübalağalandırıldığı ve bu meyanda halkın Ankara'daki mukavemetçileri İttihat ve Terakkinin B takımı olarak telakki ettiği Milli Mücadelenin başı olarak gözüken M. Kemal Paşa kendilerine tevcih edilen bu ittihatçılık isnadını red ve çerh için hudutsuz bir gayret sarf etmiş olduğu, Milli

iddianame!.

Mücadeleye başlarken bunun ilân edilmiş ve üzerinde ittifak sağlanmış bir fikri programının olmadığı, kadronun pek çoğu eski İttihatçılardan teşekkül etmiş bulunduğu için bunların siyasi ve içtimai görüşlerini de bu partinin ana istikametine uygun olduğu, zaferden sonra önce Mudanya mütarekesinin yapılmış sonrada Lozan konferansının başlamış olduğu, M. Kemal Paşa'nın sağda solda verdiği beyanlarla Halife olmak istediğinin anlaşıldığı, hatta bu maksatla olması muhtemel bir seyahat tertipleyerek İzmir'e kadar gittiği, yolda çeşitli konuşmalar yaparak adeta bir Halife tavrı aldığı ve bu sırada İzmir'de toplanmakta olan İktisat kongresinde yaptığı bir konuşma ile yollarda söyledikleri ile tesis ettiği havayı tamamen değiştirdiği, 14 Ocak 1923 günü Ankaradan ayrılarak İzmir'e kadar uzanan bu seyahatı yapmadan, 7 Aralık 1922 tarihinde Ankara'da gazeteler vasıtasile halkçılık esasına dayanan bir parti kurmayı düşündüğünü belirttiği, bu seyahattan bir kaç ay sonra 8 Ocak 1923 de halka bir beyanname neşrederek kurulacak partinin esaslarını 9 umde adı ile 9 madde halinde ilân ettiği ve bu beyannamenin bilahare Cumhuriyet Halk Partisinin altı okuna inkilab eden ve M. Kemal Paşa'nın siyasi fikirlerini büyük ölçüde ilk defa açığa vuran beyanname olduğu, yakın tarihimizde 9 umde adı ile bilinen bu beyannamenin neşrinden bir hafta sonra Cumhuriyet Halk Fırkası unvanı ile bugünkü C.H.P.'nin kuruluş hazırlıkları ve seçim faaliyetinin başladığı yeni parti için teşekkül ettirilen bir heyetin başında umumi reis sıfatile M. Kemal Paşa'nın bulunduğu, bu heyetin vakti ile M. Kemal Paşa'nın istasyonda ikâmetgah olarak kullandığı binada faaliyete geçtiği, bu binanın garip bir geçmişinin olduğu, M. Kemal Paşa Ankara'ya ilk geldiği sırada burada oturmuş olduğu, M. Kemal Paşa Ankara'ya geldiği zaman sancaklar, Kur'anı Kerimler, tekbirler ve tahlillerle karşılandığı, istikbaline seymen alayları çıkarıldığı ve o zamanki havanın tamamen dini bir mahiyet arzettiği, halk kendisini Mehdi gibi karşılamış olduğu, bilhassa Cuma namazlarında halkın vazifeli memurlarca Camiye gitmeye teşvik edildiği hatta zorlandığı, Meclisin açılış merasimininde Hacı Bayram-ı Veli Cami-i Şerifinde başladığı ve yine aynı dini hava içinde devam ettiği dualar, Kur'anı Kerim ve Buhari-i Şerif tilavetleri ile Valiliklere bu husustaki emirler verildiği ve bu suretle Ankaradaki mukavemetçilerin aynı zamanda birer din ve iman lideri olarak görmeye alışmış olan Ankara halkının çok az bir müddet sonra adeta sukût-u hayale uğratıldığı, gerçekten Nisan başında Ankara'ya gelmiş olan M. Kemal Paşa gelişini takip eden ilk yaz mevsiminde evinin pencerelerini açarak kendisini görmek için çırpınan halk kalabalığından sakınmayarak alenen rakı içtiği ve arkadaşları ile birlikte gayri ciddi bir vaziyette görüldüğü, halbuki kendisinin Reis olduğu Büyük Millet Meclisinin ilk çıkardığı kanunlardan birininde Men-i Müskirat Kanunu yani içkiyi yasaklayan kanun olduğu ve bu kanunun tatbikatı icabından olarak içki içti diye asılan kimselerin bile olduğu, hatta Nazım Hikmet Milli Mücadeleye katılmamasının bir nev'i mazereti meyanında İnebolu'dan karaya çıkınca içki içtiyi için asılmış bir kimseyi gördüğü, Ankara'ya gittiğinde ise M. Kemal Paşa'nın İsparta güllerinden hususi surette çıkartılmış gül rakısı içmekte bulunduğunu müşahede eylediğinden bu samimiyetsizliğe isyan ederek Ankara'yı terk edip Rusya'ya gittiğini söylemiş olduğu, herne hal ise M. Kemal Paşa'nın bizzat içkiyi yasaklayan bir kanun çıkarmış olması ve buna istinaden bazı kimselerin içki içti diye astırmasına rağmen kendisinin Ankara'da tren istasyonundaki bu ikametgahında alenen içki alemleri tertiplemesi halkın çeşitli dedikodularına sebep olduğu ve bu durum Meclise aksettirilip bunun üzerine onu içki içmekten men edemiyenlerin hiç olmazsa halkın görmesini önlemek maksadile kendisine Çankaya gibi o zaman şehrin çok dışında bulunan yeni bir ikametgah tayini yoluna gitmiş oldukları, bu devrenin gazetelerine göz atıldığında M. Kemal Paşa partisinin kuruluşunda ve seçime girecek mebusların tayin ve tesbitinde bizzat ve tek seçici olarak rol aldığının görüldüğü, Halk Partisi dışında başka bir partinin kurulmasına imkân verilmediği, Cumhuriyetin ilânı daha sonra usul ve mahiyetleri itibarile tahlil edilecek Kemalist İnkilâplar içinde en tipik olanı olduğu zira diğer inkilâplar az çok münakaşa ve müzakere edildiği halde Cumhuriyetin ilânının M. Kemal Paşa'nın ani bir kararı ile bir tek gece içinde ve bir oldu bitti mantığı ile gerçekleşmiş olduğu ve bu hususun Kâzım Karabekir Paşa ile Rauf bey beyanatları ile en güzel şekilde belirttikleri ve bunun içinde Mustafa Kemal Paşa devri için siyasi hayatlarının sonu olduğu, esasen Cumhuriyetin ilânından çok az evvel Hıyanet-i Vataniyye kanunu tabir edilerek bu hususta herhangi bir tenkitte bulunmanın imkânsız hale getirilmiş olduğu, inkilâpların kronolojisi ve fiili vâkıalar değil, onların usul ve muhtevaları kendilerini alakadar ettiği için bu münakaşaların tafsilatına girişmedikleri belirtilip Kemalist inkilâbın farikaları başlığı altında da; sanayi inkilabının zamanında ve gerektiği şekilde yapılamaması Türk münevverinde dehşetli bir aşağılık duygusunun başlamasına ve bu suretle Batıya manevi bakımdan ogüne kadar sımsıkı kapalı tutulan içtimai yapımızın kapısının aralıklanmasına hedef olduğu, bu suretle önce hissen başlayan bu taviz havası, 1839 Tanzimat Fermanı ile resmileştiği ve saaf aleniyete döküldüğü, İkinci Abdülhamit'in beynelmilel siyonizmin emrinde hareket ederek tahttan indiren Garplılaşma taraftarı ekibin kısa zamanda Devlete hakim olarak onu badireden badireye sürükledikleri ve M. Kemal Paşa'ya müstesna bir tarihi zemin ve imkan hazırladıkları, Garplılaşma istikametinde atılan adımların bir nev'i haset mevsimini getiren M. Kemal Paşa'nın gerçekleştirdiği inkilâplara, bunların temel bir felsefeye istinat ettikleri kanaatını uyandırmak için yine Garbı takliden Kemalizm denilen bir görüşün eserleri sayılarak Kemalist inkilâplar denmesinin adet olduğu, kendilerinin ise inkilâp kelimesini cem'i manasında müfret olarak kullanarak Kemalist İnkilâp dedikleri ve bununla Milli Mücadele nihayetinde başlayan bir seri inkilabı kastettikleri, hakikatta M. Kemal Paşa doktrin vaazeden bir şahsiyet olmadığı için bu inkilabların ona izafeten böyle bir isimle yâdedilmelerinin doğru olmadığı, ancak bunlar üzerinde cesaretle fikir b yan etmeye imkân bahşetmeyen siyasi şartlar yüzünden bu garabete bugüne kadar sadece Kazım Karabekir Paşa ile vakti ile tam bir mü'min ilim adamı gibi yazıp konuşan Prof. Mehmet Kaplan'ın işaret edebildiği, hatta bu inkilâb, serbest tenkit imkânı vermediği için bugüne kadar âfaki (objektif) bir tahlilede mevzu kılınmadığı, bir taraftan tek taraflı bir medih edebiyatı ile mezkûr inkilâblarla bunların amilleri göklere çıkarılırken, diğer taraftanda en küçük bir tenkit târiz veya beğenmemeyi tecrim eden ve çeşitli cezai müeyyideler vaz eden kanunlar ortaya konulduğu, işin hazin olan tarafının aradan elli yıldan ziyade bir zaman geçtiği halde, Kemalist İnkilâbları üzerindeki bu taassubun hâlâ devam etmekte olduğu, bunun en aldatmaz delillerinden birininde M. Kemal Paşa'nın şahsını her türlü tenkid ve târizden korumaya matuf olan ve en ağır cezai müeyyideleri muhtevi bulunan (dip nota göre 5816 sayılı Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkında kanun) olduğu, hatta bu kadarlada kalınmayarak Kemalist inkilâblara mütedair bütün müteferrik kanunların yeni Anayasanın 153. maddesinde sıralanarak, bunların Anayasaya mugayyeretlerinin iddia edilemiyeceğinin beyan ve tasrih edildiği, bu peşin tedbirin 153. maddede tadat edilen inkilâb kanunlarının Vâz-ı kanun tarafından Anayasaya mugayyeretlerinin kabul ve tescilinden başka bir manâya hamledilemiyeceği, bu fiili ve hukuki taassuba ve M. Kemal Paşa hakkında yukarıda bahsi geçen hususi kanuna rağmen Kemalist İnkilâbın âfaki bir surette tahlil edilebileceğine inandıkları ve bunu yapmaya çalıştıkları zira mezkûr 5816 sayılı kanunun esbâb-ı mucibesinde ve bunun kabulu sırasında TBMM'de vaki müzakerelerde de bu kanunun M. Kemal Paşa'yı lâyüs-el yani gayr-ı kâbil-i tenkid kılmak için getirilmediği, ancak ona hakaret edilmesini ve heykellerinin kırılmasını önlemek gayesi güdüldüğü açıkça ifade edilmiş bulunduğu, fikir adamı olarak ne hakarete ve nede heykel kırmaya niyetleri olmadığına göre samimi bir surette fakat daha ziyade bir mü'min hissiyat ve ölçülerine bağlı kalarak bu inkilâbları tahlil ve müzakere etmekte hiç bir beis görmediklerini beyan ettikten sonra, Kemalist inkilâbların fârik vasıfları olarak; Lâdinilik, Militarizm Şekilcilik, Taklitçilik, Küçük Devlet hâlet-i ruhiyesine bağlılık olarak ele alınıp tahlil edileceğine işaret edilerek, Lâdinilik başlığı altında; Kemalist inkilâbın en belli başlı vasfının Lâdinilik olduğu o derecedeki bu inkilâbın muhtevasında bulunan bütün Batılaşma hamlelerini, sırf bu vasıf altında inceleyebilmenin bile mümkün olduğu, Lâdinilik başlığı altında Kemalist inkilâbların her birinin dine taallûk eden veçhelerinin inceleneceği beyan edildikten sonra, Türklerin islâmdan evvelde bir çok üstün vasıflarla temayüz etmiş oldukları bu yüzden o yüce nizam ve iman için gerçek bir istidat taşımakta oldukları, Türkler İslamlaştıktan sonra kuvvet ve kabiliyetlerinin kabına varılmaz bir seviyeye ulaştığı, bu seviye kelimenin tam mânası ile müslüman Türk hüviyetinde ifadesini bulduğu, bu hüviyetin tesis ve teşkil eylediği devletler arasında bir birini takip eden Selçuklu ve Osmanlı İmparatorlukları cihan tarihinde insani ve medeni bakımdan hâlâ aşılamamış bir zirve teşkil etmiş oldukları, Türklerin mâna ve madde de böylesine bin kemâl ve azamet iktisab ederek tarihlerinin en üstün çağını id-

(Sayfayı Çeviriniz)

İddianame!.

cak etmeleri, sadece ve sadece İslâmın eseri olduğu, hakkı ile Müslüman olmaktan ibaret sihirli bir kuvvete hatır ve havsalaya sığmaz nâmütenâhi başarılar elde etmiş oldukları ve bunların Devletlerinin temel nizamının din olduğu, tarih ibret için okunduğuna nazaran bugünkü fitne ve fesadı izale edebilmede yolumuzu aydınlatacak ışığı, dinimizi en mükemmel bir anlamış ve tatbik etmiş olan ecdâdın şanlı menkibelerinde bulabileceğimiz, ecdâdımızın yenilmez kuvvetleri iman ve ananelerinden geldiği, İslâmın bil fiil her sahada yaşamalarından ve yaşatmaya hasr-ı nesr etmelerinden geldiği, hayatı ve dünyevi bütün nimetleri bu anlayışla gayeleri uğrunda istihkâr ve istihfaf etmelerinden geldiği, ferdi ve içtimai bütün davranışlar bu dini vasıf onların devletlerinde daha müşahhas ve canlı olduğu Yavuz Sultan Selim'den itibaren hilafetide alarak Cihan tarihinde âlemşûmul bir rol oynamak istikametinde yeni ve azametli bir vasıtaya daha sahip oldukları, hiç bir terbiyeye ihtiyacı olmayacak derecede büyük ve ulvi hakikatleri muhtevi olan kâmil İslâm nizamını, Garb karşısındaki gerilikten mes'ul telâkki edebilmek için dahilde ve hariçte icra edilen kesif ve sinsi propaganda pek çok münevverin ifsadına ve tabir caiz ise onlarca feth ve teshil edilmesine sebep olduğu, İslâmdan kaçmak suretile Garbın iktibası bu ifsat keyfiyetinin tabii bir neticesi olarak yakın nesillerin müşterek his ve düşünceleri halinde devam edip geldiği, Kemalist inkilâbın amili olan M. Kemal Paşa ve arkadaşlarıda bu umumi cereyanın havasında yetişmiş kimseler olduğu, bu yüzden İslâmdan inhiraf ve Garbın iktibası meselesinde kendilerine kadar git gide gelişen bu hareketi ikmal edip bimarlarının aksülâmellerile karşılaşmış oldukları, önce onların sırf şahıslarına ve gerçek bir din ile alakası olmayan çirkin davranışlarına karşı başlayan bu aksülâmelin git gide dinin öz mahiyetine yöneltilmiş olduğu, bu hareketin kısa zamanda dini siyaset ve idare hayatından ve az bir zaman sonrada bütün bir cemiyetten karbetme istikametinde bir gelişme kaydettiği, ilk defa Fransız Büyük İhtilâlinde telâffuz edilmeye başlanan lâiklik prensibinin siyasi edebiyatta din ile devletin birbirlerine mütekabil bir surette müdahale hak ve selahiyetinden vazgeçmeleri mânasında doğmuş olduğu, ancak bizdeki jön Türk haraketile Fransız ihtilalinin her veçhesi ile taklidi mevsimi başlamış bulunmasına rağmen lâiklik istikametinde herhangi bir gelişmenin görülememesi bu prensibin İslâmla Hristiyanlıkta olduğu gibi kolayca bağdaşabilmek imkanının mevcut olmamasından olduğu, zira İslâm bütün bir cemiyeti tanzim eden içtimai kaideler ihtiva ettiği, onu rencide etmeden veya onunla çatışmayı göze almadan lâiklik prensibinin kabulüne imkân olmadığı, Fransız Büyük ihtilali gibi bizdeki Batılaşan taraftarlarıda beynelmilel siyonizmin emrinde oldukları, beynelmilel siyonizmin en büyük hedefinin ise hiç şüphesiz islâm olduğu, islâmın en kudretli devleti ise bizim devletimiz yani Osmanlı İmparatorluğu olduğu, onun idari ve siyasi temel nizamının ise tamamen şeriat yani İslâm hukuku olduğu, Müslüman bir memlekette lâiklik gibi devleti idari ve siyasi veçheleri ile dine yabancı kılan bir prensibin kabul ve tatbiki ile pek çoğu idari ve siyasi hayata müteallik bulunan İslâmi hukuk kaidelerinin gayri mer'i hale geleceğinin aşikâr olduğu, nitekim Türkiyedeki tatbikatında böyle olmuş ol-

Hâdiselere bakış

Mustafa YAZGAN

Ülkücü mektuplara cevaplarım (4)

Bu hafta bir başka mektubu ele alıyorum. Mektup yazan Ülkücü genç «Ben katıksız bir Türk Milliyetçisiyim» diye başlıyor. Mektubunun sonunda ise «Bilmediğim yerde beni Allah rızası için aydınlatırsanız memnun olurum» diyor. Bu genç kardeşimin ruhunda pırıldayan nur odağını, kâinata çevrili bir hakikat aynasına aksettirirsek inşaallah kendisinin daha çok memnun olacağı bir ebedi kurtuluş iklimini işâret etmiş oluruz.

«Ben katıksız bir Türk Milliyetçisiyim» sözü, kelime kelime izâha muhtaç, cümle itibariyle yanlış, akâid ölçülerinde temelsiz bir ifadedir. Şöyle ki:

Türk, bir kavmin adıdır. Türk aziz ve necip bir kavimdir. İzzeti ve necâbeti ise İslâm'a ihlâsla hizmetinden dolayıdır. Türk, her kavim gibi İslâm ile şeref kazanmıştır. Türk kavmi İslâm'a düşman olsa, Allah katında «Kâfir» olmaktan kurtulacak ikinci bir hassaya sahip değildir. Demek ki, Türk'e has asâlet ve fazilet, kavmi hususiyetlerden değil, insani ve ruhi keyfiyetlerin mutlak ölçüsü olan «İslâm» dan dolayıdır. Türklük bir din değildir. Sâdece bir kavme mensubiyet duygusudur. Türk, aynı zamanda 1200 senelik bir tarihi akış içinde «Müslüman» dır. Türkün dini İslâmiyettir. İslâmiyet bir Şeriat'a sahiptir. Bu Şeriat, bir kavim Şeriatı değil, bir insanlık Şeriatıdır. Aynı Şeriat'a inanan, aynı ibâdet, aynı ahlâk ve fazilet duygusuna, aynı dünya ve kâinat görüşüne, hayat tarzına sahip içtimâi birlikler «Millet» dir. Türk kavmi, İslâm Milletindendir. Binâenaleyh «Türk Milliyetçiliği» sözü Türkün kavmi bir din hususiyetine sahip olarak diğer İslâm kavimlerinden ayrılması hâlinde doğru bir ifâde olur. Türk'ü Türk yapan İslâmi edâ ve îmânın dışında yollar telkin eden bir yığın tımarhanelik adam gelip geçmiştir. Bunların en azılılarından biri olan Atsız (Ötüken Dergisi - Kasım 1970 de 11 inci Sayı 6. sayfada) diyor ki:

— Tanrıkut Mete'nin bu milleti nasıl yarattığını, Çiçi Yabgu'nun milliyetçiliği (yani Türkçülüğü) tarihte ilk olarak nasıl milli siyâset olarak uyguladığını, Orkun yazıtlarında neler yazıldığını, İslâmiyet'in yasakladığı güzel san'atların Uygurlarda ne derece geliştiğini, cennetmekân Cengiz Han Hazretleri'nin yasasının nasıl bir nesne olduğunu iyice incelemesini öğütledikten sonra sorayım: Araştırmam istenen Müslüman, hangi Müslüman?.

«— Kur'an (M...) in tâlimatıdır. (Kur'andaki yeminler) (M...) in gönlünden ve beyninden doğmadır.» (Sayfa 5 de ise) «Kumar, içki ve her türlü fuhşiyatla yozlaşmış, karılarını değiştiren ve kız çocuklarını gömecek kadar vahşet gösteren bir toplumda (M ...) in başka türlü davranmasına imkân yoktu. Onlara korkunç cehennem azapları gösterecek ve dünyada doğrulukla yaşıyanlara da öte âlemde köşkler, kevserler, yiyecekler, güzel huri kızları vaadedecekti...» (Sayfa 7' de) «Tü k yavrusunun beynini körletici medrese eğitimi kurmak, kişileri hür irâde verilerine değil de hiç değişmez ilâhi emirlere göre robot misali yaşatmak, kadını çarşafa ve çuvala tıkamak ve toplumdan atmak ve buna benzer daha nice ilkel usullerle «Şeriat düzeni» ni ihyâ edip bu güzel ülkeyi Yemen örneği Arap ülkelerine benzetmek... Budur gericinin istediği...»

Küçük bir misal verdiğim bu tımarhânelik küfür kusmuklarının sahipleri dâlma Milliyetçiliği «Kavmiyetçilik» zannederek İslâm dışı bir cereyan hâline getirmeyi batı hesabına teşvik etmişlerdir.

Şimdi bu temiz ülkücü genç «Ben katıksız bir Tü k Milliyetçisiyim» derken bilmeden, hangi karanlık kuyulardan akseden küfür homurtularına hoparlörlük ettiğini anlıyor mu?

Anadolu gençliği «Ben katıksız bir Müslümanım!» demelidir. Bu bir îmân ikrârı, bu son nefesin kurtuluş iskelesi, bu âhiretin ve ebediyetin anahtarıdır.

Ülkücü genç diyor ki:

«— Sizin gibi ağabeyler böyle MSP — MHP ayrılığı yaparsa bir de alt tarafı düşünün...»

Cevabı İçel'den bir Ülkücü'nün mektubundaki bir cümle ile vereyim:

«— Geçen sene bu vakitler MHP. ile MSP. nin birleşmesini yazıyordunuz...»

Cevaba devam ediyorum: Biz bu yazıları MSP ie MHP. yi ayırıp birbirine düşman yapmak için değil, MHP. içindeki gerçekten sevdiğimiz, alnı secdeli, hamleci gençlerin MSP. Akıncılar ve MTTB. gibi ruh kökümüze sâhip teşekküllerdeki kardeşleriyle birleşmesi, bütünleşmesi için yazıyoruz. Mukaddesatçı teşekküller hatâdan sâlim midir? Ne münâsebet? Bilakis bir türlü özlediğimiz kıvama gelemiyorlar. Ama samimiyet ve ihlâslarından en küçük şüphem yoktur. MHP. li müslüman gençler, ruh köklerinin «Öz yuva» sına dönmelidirler. MHP. li gençler serâpâ katıksız bir İslâm dâvâsı peşinde iseler, MSP. ile birleşmeleri şarttır. Zira parti ayrılığı iktidar hırsını, iktidar hırsı karşılıklı sataşmayı, sataşmalar müslümanlar arasında tefrikayı doğuruyor. Bu teklifim, bazı müfrit MHP. lilerce parti taassubu sebebiyle bir türlü idrâk edilemiyor. Biz yıllardan beri «particilik» fikrini İslâm ölçüleri içinde tasvip edemedik, edemiyoruz. Particilik bölünmektir. Biz, bölünmeleri hazmedemiyoruz. Biz bütün bir milletiz. Bizi parça parça bölen dış düşmanlar ve onların içimizdeki ajanları ne sefil oyunlar tezgâhlıyor görüyorsunuz. Bir AP. geldi, benim îmân yüklü milletimi sefil ve tâvizci bir renksizliğe kurban etti. Hâlâ çıkmış milleti (renksizlik) adı altında batı emperyalizmine, mason sultasına, kapitalist sömürüye uşak olmağa dâvet ediyor. Bazı MHP. lilerin AP. ye temâyül etmelerini AP. adına bir kazanç değil, MHP. adına müthiş bir inanç tâvizi kabul ederim. Zira mutlak hiçlik ifâdesi olan AP. ye temâyül eden herkes hiçlik denizinde intihar ediyor demektir. Sıfırın zıddı müsbet sonsuzluktur. Hiçliğin zıddı İslâm dâvâsıdır.

İddianame!.

duğu, burada her şeyden önce lâiklik prensibinin ortaya çıkmasına âmil olan felsefi görüşleri, İslâm miyarına vurmak suretile muhakeme ve muhasebe etmek istedikleri zira dinin her biri birer iman umdesi teşkil eden metafizik gerçekleri üzerinde şüphe ve tereddüt tevlid eden, bu felsefi görüşlerdir ki bilâhere siyaset sahnesinde Lâiklik adı ile bir prensip halinde tebellür etmiş olduğu bu görüşlerin merkez sikletini pozitifizm teşkil ettiği bilahare kendisine muavin bir görüş olarak ortaya çıkan siyantizm yani ilimcilik ile elele vererek 19. asır materyalist münevver tipini inşa etmiş olduğu, Kemalist inkilâblara siyanist bir telâkkinin hâkim olduğunu, bu inkilâbı metheden ve binnetice İslâmi hakikatlere dil uzatan bütün eserlerde bulmanın mümkün olduğu, Kemalist inkilâbların sırf siyaseti değil bütün bir içtimai hayat tezahürlerini topyekûn dinin tesiri dışına çıkarmak gayesini güdmüş olduğu ve bu sebepledirki Kemalist inkilâbın din ve onun getirdiği içtimai nizamla alakasını lâiklik yerine lâdinilik serlevhası altında incelemeyi daha uygun bulduklarını, Kemalist inkilâbların sadece içtimai hayatın bir parçası olan siyaseti değilde bütün bir davranışlar silsilesini topyekûn dini tesiri dışına çıkarmak istediklerinin tarihi bir hakikat olduğu, insanların soyadı taşımalarının ve bu soyadlarının şu veya bu vasfı haiz olmalarının siyasetle hiç bir alakasının olmadığı halde Kemalist inkilâblarında birininde sanki ogüne kadar, Türklerin soy ve sopları belli değilmiş gibi bir soyadı kanunu çıkarmak olduğu, ancak bu kanunla güdülen gayenin fertleri tamamen şahsi ve ferdi olan bir hususta dinin tesiri dışına çıkarmak olduğunu açıkça ortaya koyduğu, soyadı kanununa nazaran Hacı, hoca, müftü, hacıoğlu, hocaoğlu, müftüoğlu gibi dini bir makam veya mevki ifade eden kelimeler soyadı olarak alnamadıkları halde hayatın dinamizmi karşısında meriyet kudretini tamamen kaybetmiş bulunan bu gibi aile isimlerinin bilmecburi değiştirmiş olduğu, tamamen gayri siyasi olan pek çok davranışın asırlarca temadi eden alışkanlıklar sebebile dini bir vasıf kazanmış bulunmasıda Kemalist inkilâbların lâiklik anlayışının hışmına uğramış ve bunlar bir takını lâdini mukabilleri ile tebdil olunmak istenildiği meselâ «Selâmünaleyküm» yerine günaydın ve tünaydın kelimelerini ikame etmeye çalışmak gibi siyasetle alakası olmayan «Selâmünaleyküm» kelimesinin kabahatının dini bir mahiyeti haiz olmasından başka bir şey olmadığı, Kemalistlerin bu davranışlarına diğer misalimde «Ne mutlu Türküm diyene» sözü olduğu, bununda «Elhamdülillâh müslümanım» yerine ikame edilmek üzere icad edilmiş olduğu Türk Milletinin kudret ve kuvvetinin asıl kaynağının iman ve İslâm olduğu, onu zaafa uğratınca milletin ne hale geleceğini hesap edemiyenlerin bugünkü gazetelerde her gün sık sık rastlanan anarşistlerin resimlerine bakabilecekleri, dine ve onun getirdiği davranış modellerine karşı çıkarak bunları bertaraf maksadı ile yerlerine bir takım mukabil davranışlar, ikame edenler söz ve hareketlerini sathi bir mantık süzgeçinden geçirmek lüzumunu dahi duymamış oldukları, belkide dini bir an evvel hayatın dışına itmek hususundaki isticalleri salim, mantık ve muhakemelerini celbetmiş olduğundan böylesine tenakuzlardan sakınamamış oldukları Kemalist inkilâbların dinin nüfuz ve hâkimiyetini sadece siyasi faaliyetler içinde değil, bütün bir cemiyetten refetmek maksadını güddüğünden bunun en bariz misalinin «Tevhid-i Tedrisat Kanunu» nun kabulü olduğu, dünyanın hiç bir yerinde fertlerin hususi hukuk sahasına taalluk eden faaliyetlerini tanzim maksadı ile tedvin olunan kanunların onların dini inanç ve yaşayışlarına bigâne kalmasının düşünülemiyeceği, zira, siyasete doğrudan doğruya veya dolaylı olarak temas etmeyen bu gibi kanunların, tanzim eylediği ferdi ve içtimai faaliyetler tamamen o cemiyet insanlarının, mütekit bulundukları dinin tesiri altında olduğu, bu itibarla kanunlar bu mevcut inanış ve yaşayış tarzını yok farzederek taknin olunurlarsa, hiç bir tatbik kabiliyetleri olamıyacağı, evlenmeler, boşanmalar ve buna benzer hususi hukuk sahasına müteallik faaliyetler hakkındaki dini hükümleri ihmal eden bir kanun (Medeni Kanun) düşünülemiyeceği, hukuk sahasında bir ucûbe teşkil edecek tarzda, böyle bir kanunun hemde milli ve muhammi olarak tedvin etmeksizin aynen tercüme ve kabulü bizim memleketimize mahsus istisnai bir hareket olduğu, aslında sırf bir siyasi tabir olan Lâiklik prensibinin, din ile devleti birbirinden ayırmak hususundaki asli gayesinin siyasete ait olmayan hadiseleri tanzim eden Medeni Kanun ile de aynen takip edildiğinin anlaşıldığı, halbuki bir Anayasada bu telâkkiye yer vermek normal olduğu halde tamamen hususi hukuk sahasına ait olup, asla siyasi vasfı bulunmayan faaliyetleri tanzim eden Medeni Kanunda da bu gayeyi takip etmek lâiklik prensibinin siyaset sahasına inhisar ettirmeyerek bütün bir cemiyete şamil kılmak gibi bir yanlışın eseri olduğu, cihanın hiç bir yerinde böyle bir lâiklik anlayışının olmadığı, bu sebepledirki Kemalist inkilâbların dini meselelere temas eden vasfını lâiklik yerine lâdinilik kelimesi ile ifade ettikleri ve bu nam altında inceledikleri, bu düşüncelerini haklı kılan esaslardan birininde kanuni nedeninin bizzat kendisi olduğu, gerçekten onun muhtevasınında dini daha doğru bir tabir ile İslâmi tesislere tamamen kapalı olduğu, bu cümleden olarak, Medeni Kanunda evlenme mânilerinin mahdut ve muayyen olduğu, evlenme ve boşanma hususunda ki kaidelerin de daha ziyade Hristiyan an'ane ve uslûbunu aksettirmekte olduğu, Medeni Kanunun memleketteki bin yıllık tatbikatı ve bunu gerektiren dini ve örfi kaideleri kaale almaması bundan daha hazin bir başka neticede doğurduğu, onunda halkımız öteden beri dini nikâh şeraatine uyarak evlendikleri, kanun bu tarz bir evlenmeyi kabul etmeyince böyle evliliklerden doğan çocukların durumunun ciddi bir mesele halini aldığı, aynı şekilde fiili zaruretler sebebile gerçekleşen ikinci evliliklerde tescil edilmediği ve tanınmadığından bu evliliklerden doğan çocukların durumuda ailelerde bir izdirap mevzuu olduğu, Medeni Kanunumuz karı koca malları hakkında da Türkiye'de dinen ve örfen hiç bir tatbik kabiliyeti olmayan bir takım esaslar getirdiği, Medeni Kanunumuzun getirdiği miras hükümleri bakımından da amme vicdanının kabul edemiyeceği bir çok hususlar ihtiva ettiği ve bir kere şer'i miras taksimini adeta imkansız kıldığı, Cumhuriyetle birlikte İslâmdan yüz çevirdiği için, halkın itibar ve iltifatının bu ölçüye mugayyir olarak lâdini isimlere kasten ve zorla tercih edildiği ve bu hususta zoraki bir moda ihdas edildiği, eski Ahmedlerin, Mehmetlerin, Ayşelerin yerini Oyalar, Kayalar, Temeller, Demirler, Özdemirler, Türkler, Öztürklerin aldığı, hatta bu kadarlada kalınmayarak tarihi akış içinde İslâm düşmanlığı ile iştihar etmiş bulunan kimselerin isimlerine Cengiz, Hulâgu gibi isimlerin revaç kazandığı, Kemalist inkilâbların dininin tesirini içtimai hayatın en küçük cüzünde bile izale etmek istemesi, müdahalesini fertlerin isimlerine kadar vardırmasını intaç eylediği, hülasa bu moda ve tatbikatın dahi dine karşı olan bir tutumun eseri olduğu, Şapka Kanununda bu tatbikat cümlesinden olduğu, fesin dinle bir alakasının olmadığı, fakat kaldırılan sadece fes olmadığı gibi onun yerine getirilen şapkanın da tersinden bir alaka ile dine taalluk eden bir veçhesinin olduğu, serpuşun ihtiva eylediği —siper-i şems— in secdeye mani olduğu, saniyen Hristiyanlık alemi için bir sembol mahiyetinde bulunduğu, bu inkilâbla fesden farklı olarak tamamen dini bir mahiyeti haiz bulunan «sarık» ında kaldırılmış ve yasaklanmış olduğu, Müslüman din adamı, kendisinin bir nev'i üniforması olan sarığı ve lâtası ile sokağa çıkmaktan men edildiği, Hristiyan din adamları dini kisveleri ile her yere girip çıkabildikleri halde, Türkiyemizde bu hakkın sadece Diyanet İşleri Reisine tanındığı, sonsuzluğun Cenâb-ı Hakk-ı remzettiği bu sebeple gönlü ona müteveccih bulunan mü'minin son nefesinde gökyüzüne döndüğü, bu iki âlem arasındaki davranış farklarının bu kadar kat'i ve derin olduğu, bu gerçeği görmeyerek Müslüman Türk Milletini Garplılaştırmaya çalışmak adeta tabiat kanunlarına kafa tutmak gibi semeresiz bir hareket olduğu, böyle hareketlerden ciddi bir netice alınamayacağı fakat memleketimizde olduğu gibi bir çok zaman ve imkânlar heder edilerek pek çokta kurban verileceği, Kemalist inkilâbın sadece siyasi hayatı değil, bütün bir cemiyeti din dışı kılmak hususundaki asli gayesinin gerçekleştirmeye matuf hareketlerden birininde yılbaşı değişikliği olduğu, nitekim 1341 (1924) tarih ve 698 sayılı «Takvimde Tarih Mebdeinin başlangıcı Hakkında Kanun» çıkarılarak tamamen Hristiyan âlemine mahsus olan dini bir takvim ve dini bir günün yılbaşı olarak kabul edildiği, Avrupaya hoş görünmek ve medeni sayılmak gayretleri Türk Milletinin dini vasıf ve mâna taşıyan her resmi ve içtimai müessese ve davranışına müdahaleyi ve onu lâdinileştirmeyi zaruri kılan bir lâzıme addedilmiş olduğu, Türkiyede resmi hafta tatilinin Cuma'dan Pazar'a çevrilmeside lâdini bir içtimai hayat tesisi gayretlerinin eseri olduğu, gerçekten lâikliği sırf siyaset sahasına münhasır bir prensip olarak mütalaa etmiyerek bütün hayata şamil telakki eyleyen inkilâbcılar, bu prensibin tabii bir icabı olduğunu sanarak dini hayatın bilumum içtimai tezahürlerini bertaraf etmek yoluna gittikleri, dünyanın hiç bir yerinde böyle bir lâiklik anlayış ve tatbikatının olmadığı, Milletlerin hemen hepsinin hafta tatilleri onlar için

(Devamı 13. Sayfamızda)

Çıktı!

VELİLER ORDUSUNDAN

333

— HALKADAN PIRILTILAR —

Necip Fazıl

Umumî Dağıtım — Ank. Cd. 85/İST.

DERGÂH KİTAPÇILIK A. Ş.

RİSÂLE-İ NUR'DA

مريض بر عصرك خسته بر عنصرك
عليل بر عضوك رچته سى اتباع قرآندر
سعيد النورسي

KUR'ÂN NEDİR, TÂRİFİ NASILDIR

2

BİRİNCİ ŞU'LE: Bu şu'lenin üç şuâı var. Birinci Şuâ derece-i i'câzda belâgat-i Kur'âniyyedir. O belâgat ise, nazmının cezâletinden ve hüsn-i metânetinden ve üslûblarının bedâatinden, garib ve müstahsinliğinden ve beyânının berâatinden, fâik ve safvetinden ve maânisinin kuvvet ve hakkaniyetinden ve lafzının fesâhatinden, selâsetinden tevellüd eden bir belâgat-i hârikulâdedir ki, beni Adem'in en dâhi ediblerini, en hârika hatiblerini, en mütebahhir ulemâsını muârazaya dâvet edip bin üçyüz senedir meydan okuyor. Onların damarlarına şiddetle dokunuyor. Muârazaya dâvet ettiği halde, kibir ve gururlarından başını semâvâta vuran o dâhiler, ona muârazası için ağız açamayıp kemâl-i zilletle boyun eğdiler. İşte belâgatindeki vech-i i'câzı «iki sûret» ile işâret eder

BİRİNCİ SÛRET: İ'câz vardır ve mevcutdur. Çünkü Ceziretü'l Arab ahâlisi, o asırda ekseriyyet-i mutlaka itibariyle ümmî idi. Ümmîlikleri için mefâhirlerini ve vukûât-ı tarihiyyelerini ve mehâsin-i ahlâka yardım edecek durûb-ı emsâllerini kitâbet yerine şiir ve belâgat kaydiyle muhafaza ediyorlardı. Mânidâr bir kelâmı, şiir ve belâgat câzibesiyle eslâfdan ahlâfa hafızalarda kalıp gidiyordu. İşte şu ihtiyâc-ı fıtrî neticesi olarak o kavmin manevî çarşû-yı ticaretlerinde en ziyâde revaç bulan fesâhat ve belâgat metâı idi. Hattâ bir kabîlenin beliğ bir edibi, en büyük bir kahramân-ı millîsi idi. En ziyâde onunla iftihar ediyorlardı. İşte İslâmiyetten sonra âlemi zekâlarıyla idâre eden o zekî kavim, şu en revaçlı ve medâr-ı iftiharları ve ona şiddet-i ihtiyaçla muhtaç olân belâgatda, akvâm-ı âlemden en ileride ve en yüksek mertebede idiler. Belâgat o kadar kıymetdâr idi ki, bir edibin bir sözü için iki kavim büyük muharebe ederdi. Ve bir sözü ile musalâha ediyorlardı... Hattâ onların içinde Muallakât-ı Seb'a nâmiyle yedi ediblerin yedi kasidesini altunla kâbenin duvarına yazmışlar, Onunla iftihar ediyorlardı. İşte böyle bir zamanda belâgat en revaçlı olduğu bir ânda Kur'ân-ı Mu'ci'zü'l Beyân nüzûl etdi. Nasıl ki zamân-ı Musâ Aleyhisselâm'da sihir ve zamân-ı İsâ Aleyhisselâm'da tıb revaçda idi. Mu'cizelerinin mühimmi o cinsden geldi. İşte o vakit büleğâ-yı Arabı, en kısa bir sûresine mukabeleye dâvet etti.

وَاِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ

fermâniyle onlara meydan okuyor. Hem der ki, iman getirmezseniz mel'unsunuz. Cehenneme gireceksiniz. Damarlarına şiddetle vuruyor. Gururlarını dehşetli suretde ırıyor. O kibirli akıllarım istihfaf ediyor. Onları bidâyeten idâm-ı ebedi ile ve sonra da cehennemde idâm-ı ebedi ile beraber dünyevi idam ile de mahkûm ediyor. Der: Ya muâraza ediniz, yahud can ve malınız helâkettedir.

İşte eğer muâraza mümkün olsaydı, acaba hiç mümkün müydü ki, bir iki satırla muâraza edip dâvasını ibtal etmek gibi rahat bir çâre varken en tehlikeli, en müşkilâtlı muharebe tarîkı ihtiyar edilsin... Evet o zeki kavim, o siyasi millet ki, bir zaman âlemi siyasetle idare ettiği halde en kısa ve rahat ve hafif bir yolu terketsin... En tehlikeli ve bütün mal ve cânını belâya atacak uzun bir yolu ihtiyâr etsin... Hiç kâbil midir?. Çünkü edibleri bir kaç hurûfâtla muâraza edebilse idi, Kur'ân dâvasından vazgeçerdi. Onlar da maddi ve mânevî helâketden kurtulurlardı. Halbuki, muharebe gibi dehşetli, uzun bir yolu ihtiyar etdiler. Demek muâraza-i bilhurûf mümkün değildi, muhaldi. Onun için muharebe-i bissüyûfa mecbur oldular.

Hem Kur'ân'ı tanzir etmek, taklidini yapmak için gayet şiddetli iki sebeb var: Birisi, düşmanın hırs-ı muârazası, diğeri dostlarının şevk-ı taklididir ki, şu iki sâik-ı şedid altında milyonlar arabi kitablar yazılmış ki, hiçbirisi ona benzemez. Âlim olsun, âmi olsun herkim ona ve onlara baksa kat'iyyen diyecek ki, Kur'ân bunlara benzemez. Hiçbirisi onu tanzir edemez. Şu halde Kur'ân, ya bütününün altındadır, bu ise bütün dost ve düşmanın ittifakıyle battaldır, muhaldir. Veya Kur'ân o yazılan umum kitabların fevkındadır. Eğer desen, nasıl biliyoruz ki kimse muârazaya teşebbüs etmedi. Kimse kendine güvenemedi mi ki meydana çıksın. Birbirinin yardımı da mı fâide etmedi?

EL CEVAB: Eğer muâraza mümkün olsaydı, alâ külli hâl, kat'i teşebbüs edilecekdi. Çünkü izzet ve nâmus mes'elesi can ve mal tehlikesi vardı. Eğer teşebbüs edilseydi, alâ külli hâl, kat'i tarafdâr pek çok bulunacakdı. Çünkü hakka muârız ve muannid dâima kesretli idi. Eğer tarafdar bulsa idi, alâ külli hâl, iştihâr bulacakdı. Çünkü küçük bir mücadele, beşerin nazar-ı istiğrabını celbedip destanlarda iştihar eder. Şöyle acib bir mücadele ve vukûât ise gizli kalamaz. İslâmiyet aleyhinde tâ en çirkin ve en şeni' şeylere kadar nakledilir, meşhur olur. Halbuki, muârazaya dâir Müseylemetü'l Kezzâb'ın bir iki fıkrasından başka nakledilmemiş. O Müseyleme de, çendân belâgatı varmış. Fakat hadsiz bir hüsn-i cemâle mâlik olan beyân-ı Kur'âna nisbet edildiği için Onun sözleri hezeyan sûretinde tarihlere geçmişdir. İşte Kur'ânın belâgatındaki i'câz kat'iyyen iki kere iki dört eder gibi mevcuddur ki iş böyle oluyor.

Müslüman,
İslâm Yazısı'nı öğren,
tâ'limini teşvik et...

[وَاِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِمَّا نَزَّلْنَا عَلٰى عَبْدِنَا فَاْتُوا بِسُورَةٍ مِنْ مِثْلِهِ] فرمانيله اونلره ميدان اوقويور. هم ديركه..
ايمان كتيرمزسه كز ملعونسكز. جهنمه كيره جكسكز. طامارلرينه شدتله اورويور. غرورلرينى دهشتلى صورتده قيريور...
او كبرلى عقللرينى استخفاف ايديور. اونلرى بداية اعدام ابدى ايله وصوكره ده جهنمده اعدام ابدى ايله برابر دنيوى اعدام
ايله ده محكوم ايديور. دير: يا معارضه ايديكز يا خود جان و مالكز هلاكتده در.
ايشده اگر معارضه ممكن اولسايدى عجبا هيچ ممكنمى ايديكه: بر ايكى سطرله معارضه ايدوب دعواسنى ابطال ايتمك كبى
راحت بر چاره واركن اڭ تهلكه لى اڭ مشكلاتلى محاربه طريقى اختيار ايديلسين. اوت او ذكى قوم او سياسى
ملتكه: بر زمان عالمى سياسته اداره ايتديكى حالده اڭ قيصه و راحت و خفيف بر يولى ترك ايتسين. اڭ
تهلكه لى و بتون مال و جاننى بلايه آتاجق اوزون بر يولى اختيار ايتسين. هيچ قابلميدر. چونكه اديبلرى
بر قاچ حروفاتله معارضه ايده بيلسه ايدى قرآن دعواسندن واز كچردى. اونلر ده مادى و معنوى هلاكتدن
قورتولورلردى. حالبوكه محاربه كبى دهشتلى اوزون بر يولى اختيار ايتديلر. ديمك معارضه بالحروف ممكن دگلدى
محالدى. اونكيچون محاربه بالسيوفه مجبور اولديلر.
سعيد النورسي

Müslüman,
Namazını ihmâl etme...

Müslüman,
"Lâik devlet",
"İslâm devleti" değildir.

(Baştarafı 11. Sayfamızda)

her şeyden önce bir ibadet günü olduğu, bu maksatla her devlet halkımn inancına gör ibadet için zaman ve imkâna sahip olması gereken günü resmi hafta tatili olarak kabul ettiği, Hristiyanların Pazar, Musevilerin ise Cumartesi gününü kabul etmelerinin bir tesadüf eseri olmadığı, hakikaten bugünlerin onlar için dini bir mâna ve ehemmiyet taşıdığı, Müslümanlar içinde bu ehemmiyet haftanın sadece Cuma günü için varit olduğu, bu sebeple Müslümanların ekseriyet oldukları hiç bir memlekette Cuma'dan gayri bir günün resmi tatil olarak kabul edilmediği, bu tatbikatın sadece sadece Türkiyeye mahsus olduğu, kısaca ifade etmek gerekirse resmi hafta tatilini Cuma'dan Pazara çevirmek derecesinde akıl ve mantık dışı bir başka inkilâb gösterilemiyeceği, bunun kadar sırf İslâma karşı olma meyli ile ifa edilmiş bir başka inkilâbın mevcut olmadığı, zira diğerleri için yinede bir takım yalan yanlış esbabı mucibeler gösterilmiş olduğu, esasen Kemalist İnkilâbların her biri islâm içtimai nizamının istinatgâhlarından birini yok etmek ve islâmi temayül ve hissiyatı izhara medar olan ferdi ve içtimai davranışları imkânsız kılmak asli maksadı ile ortaya çıkmış oldukları, en basit bir inkilâb hareketinin bile dini hayata doğrudan doğruya veya dolayısile set çekmek onu imkânsız kılmak gibi bir veçhesinin dâima mevcut olduğu, en basit içtimai davranışlar a bile dininin tesir ve nüfusunu ızâle etmek maksadı ile ortaya çı an bir silsile inkilâb içinde ve aynı maksatla resmi hafta tatilinin Cuma'dan Pazar'a çeviren inkilâbcılar bundan kısa bir müddet önce Yahudilerin dini günü olan Cumartesini'de buna ıkl rken hangi aldatıcı esbabı mucibeye sarılmış oldukları neden bidayetteki gibi cumartesininde beynelmilel olduğunu söyleyememiş oldukları, mademki bir günün resmen tatil edilebilmesi için beynelmilel tatbik kabiliyetini haiz olması aranmıyor, Pazar için ileri sürülen bu sebepde bugün artık ehemmiyetini kaybetmiş olduğu, o halde Müslüman Türk Milletinin hissiyatına bağlı olarak hafta tatilinin yeniden Cuma'ya alımnası isteğine karşıda söylenecek hiç bir sözleri olamıyacağı, Türkiyede nihayet Yahudilerin dini günlerininde resmen tatil edilmesi ile bu mevzuuda Müslümanlardan başka arzu ve hissiyatına set çekilen hiç bir zümrenin kalmadığı, memleketi idare edenler Rumu ve Yahudisi ile bir avuç ekalliyete tanıdıkları bu hakkı vatanın asil sahibi olan Müslüman Türk Milletinden hâlâ esirgedi leri, buna daima islâma karşı yürüye gelmiş olan resmi tutumun hâlâ devam etmekte olduğunun, göz boyamaz bir delili olduğu, Kemalist inkilâblar katagorisi içinde gerçekleştirilen değişikliklerden dinle veya dini hayat ve davranışlarla doğrudan doğruya veya hiç olmazsa dolayısile alakası olmayanı bulunmadığı bunların herbiri, mutlaka bir cihetten dine menfi bir surette tesir etmek ve onun cemiyette i hayatiyet ve nüfuzunu ref etmek maksadını bağlı olarak gerçekleştirildikleri, gerçekleştirildikleri, yani lâdini bir cemiyet hayatı tesis etmek maksadından doğmuş bulunan Kemalist inkilablar içinde lâdini olanının bulunmadığı, ancak bunlar dini hayata iraz ettikleri zarar yönünden sıraya konulsalar ihtimal ki bir numarayı «İslâm harflerinin yasaklanması» nın teşkil ettiği Lâtin asıllı yeni harflerin kabulü ile okur yazarlık sıfatını kaybeden efradı milleti bu yeni alfabeye alıştırmak için Millet Mektepleri denilen mekteplerin açıldığı, bütün bu yazı için gazete ve mecmualarda lâtin harflerinin müdafaası sadedinde dalkavukçu yazılar yazıldığı, bunlarla halkın dini hissiyatı icabı olarak bağlı bulunduğu, İslâm harfleri gözden düşürülmek istenirken bununla gerçekleşmesi arzu edilen sadece şekli bir inkilâb olmadığı, terk edilen harflerin bizi kötülenen ve köhne olarak tavsif edilen maziye bağlılığı açıkça ortaya konulduğu, Kemalist İnkilâbların lâdini bir içtimai nizam tesis etmek hususundaki asli gayesini gerçekleştiren hamlelerin başında lâikliğin kabulünün geldiği, gerçekte İslâmiyetin ferdin doğumundan ölümüne kadar bütün davranışları tanzim eden kaideler ihtiva ettiği, her şeyin İslâmi kaideye raptedildiği İslâmın devlet idaresi için kaideler konduğu, bu kaidelerin idarecilerin keyfine bırakılmadığı, İslâmda üç sair hükmün bulunduğu bunun ahkam-ı şer'iyenin tenfizi, emanetin ehline tevdi ve gıyab olduğu lâikliğin İslâmla kabili telif olmadığı Türkiyede lâikliğin değişik bir biçimde tatbik edildiği, lâikliğin gelişimininde Fransız ihtilalinin bir ürünü olduğu, Cumhuriyetin kuruluşundan sonra Ankara'da hilafetin kaldırılması çalışmalarının ne şekilde tezahür ettiği ve ilk yapılan 364. sayılı Teşkilâtı Esasiye kanununda yer alan «Türkiye devletinin dini İslâmdır» hükmünün nasıl değiştirildiği izah edilip bu kanunun gerekçesinin yerinde olmadığı, din ile devletin birbirinden ayrılmasının fiilen dinsizliği sağladığı, zira diğer dinler için bu prensib geçerli olsa bile İslâmda bunun gerçekleşmesinin muhal bulunduğu ifade edilmiştirki:

1 — Tefrika edilen yazılarda yer aldığı biçimi ile Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen reformlar «lâdini» olarak nitelendirilmekte ve bunların İslâm prensip ve hükümlerine karşı olduğu savunulmaktadır. Yazılarda yer aldığı biçimi ile yapılmış olan bütün reformların ana gayesinin içtimai, hukuki ve siyasi bakımdan Türk toplumunu dinsiz bir toplum haline getirmek olduğu ifade edilmekte ve buna delil olarakta Şapka devriminin, arap harflerinin kullanılmasının yasaklanmasının, Medeni Kanunun kabulünün, Takvim yılının değiştirilmesinin, hafta tatilinin Cuma'dan Pazar'a alınmasının, İslâm dinine karşı olduğu ve bütün bunların lâiklik kavramının dışında kaldığı ve zaten doğumdan ölüme kadar Müslümanların hayatlarını düzenleyen kaideler ihtiva eden İslâmlığın lâiklik ile bağdaşamıyacağı belirtilmektedir ki, bütün bu hususlar gözönüne alındığında yazının ana gayesinin Türk toplumunun siyasi, sosyal ve hukuki açıdan temel düzenini teşkil eden inkilâb kanunlarının kaldırılması ve bunun yerinede İslâmi kaidelerin konulması olduğu anlaşılmaktadır.

Bilindiği gibi İnkilâb Kanunları Devletin temel nizamını ve geçmişteki tatbikatın temelini teşkil ettikleri ve Anayasanın 153. maddesinde «bu Anayasanın hiç bir hükmü Türk toplumunun çağdaş uygarlık seviyesine erişmesi ve Türkiye Cumhuriyetinin lâiklik niteliğini koruma amacını güden devrim kanunlarının, bu Anayasanın halk oyu ile kabul edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu şekilde anlaşılamaz ve yorumlanamaz» hükmüde yazar tarafından Anayasaya bu hüküm konulmakla 153. maddede tadat edilen inkilâb kanunlarının vâzı-ı kanun tarafından Anayasaya mugayyeretlerinin kabul ve tescilinden başka bir mânaya haml dilemiyeceği beyan edilerek ve Kemalist inkilâbların sırf siyaseti değil bütün bir içtimai hayat tezahürlerini topyekûn dinin tesiri dışına çıkarmak gayesini güdmüş olduğu ileri sürülerek, geçmişteki tatbikatı tenkid bahanesile İnkilâb Kanunlarının yersiz olduğunu ve bu sebeple bazı temel nizamların dini esas ve inançlardan saptırıldığını ve dolayısile bazı temel nizamların dini esas ve inançlara istinad ettirilmesi iktiza edeceğinin bu seri yazı muhtevası ile ortaya konularak lâikliğe aykırı olarak propaganda yapıldığı,

2 — Ayrıca aynı yazı muhtevasında Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk tarafından gerçekleştirildiği herkesçe bilinen ve Atatürk Devrimleri olarak anılan devrimlerle; Türk Milletinin bin yıllık milli tarihi içinde teessüs ve tekarrur etmiş bulunan şahsiyetinden sayarak onu tam mânası ile bir Hristiyan Garplı millet haline getirmek için atılmış tezatsız bir yığın adımlar olduğu, bütün bir içtimai hayat tezahürlerini topyekûn dinin tesiri dışına çıkarmak gayesini güdmüş olduğu ileri sürülerek ve ayrıca M. Kemal Paşa'nın Ankara'nın merkezindeki bir binada ikamet ederken dedikodu ve münakaşalara sebep olan hayatı nedenile o zaman için uzakta bulunan Çankaya'ya götürüldüğü, halktan sakınmayarak alenen rakı içtiği ve arkadaşları ile gayri ciddi vaziyette görüldüğü, başkalarını içki içti diye astırırken kendisinin Ankara'da İsparta güllerinden hususi surette çıkarılmış gül rakısını içtiği, bütün amacının lâdinilik yani dinsizlik olduğu ve toplumuda lâdini kılmak çabalarında bulunduğunun söylenilerek, yüzde doksanbeşi Müslüman olan Türk Milletinin, Müslüman vatandaşların gözünden Atatürk sevgi ve saygısının çıkarılmaya çalışılarak Atatürk'ün hatırasına hakaret edildiği,

Yazı muhtevası, yazı üzerinde yaptırılan bilirkişi tetkikatı sırasında bilirkişi olarak mütalaalarına müracaat olunan İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Ord. Prof. Dr. Recai Galip Okandan, Doç. Dr. Duygun Yarsuvat, Doç. Dr. Kayıhan İçel'den müteşekkil bilirkişi heyetinin tanzim ettikleri bir nüshası dosyada mevcut 25/6/1976 tarihli bilirkişi raporu münderecatı ile anlaşıldığından,

Sanığın celpolunarak duruşmasının icrası ile, fiil ve hareketine uyan 143 sayılı kanunla değişik 5680 sayılı Basın K. nun 16. maddesi delaletile T.C.K. nun 163/4-5, 80, 173/son, 5816 sayılı kanunun 1/1, 2/1, 80; T.C.K.nun 71; 74. maddeleri gereğince tecziyesine, suç konusu yazıları muhtevi 1-25 sayılı «Sebil» gazetelerinin de toplattırılarak T.C.K. nun 36. madde gereğince müsaderelerine karar verilmesi iddia olunur. 29/6/1976.

İstanbul C. Savcı Yardımcısı
Necdet MENGÜÇ (14139)

Kemalist İnkılâb

(Baştarafı 5. Sayfamızda)

— Bu kadarı da yetişir. Dedi.

Yemek sürüp gidiyordu. Hava yumuşadığı halde bir gün önce içimi kaplayan korkuyu üzerimden atamamıştım. Her an yine o bahse döneceğinden ödüm kopuyordu Saat gece yarısını geçiyordu. Birden adımla bana seslendiğini duydum ve yanına koştum.

— Cemal, senin bu ismini değiştirelim olmaz mı? Sen kendine göre bir isim bul bakalım..

Şaşırmıştım. Daha cevap vermeğe vakit kalmadan:

— Ben sana buldum isim, dedi. Senin ismin Çelebi olsun...»

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

(Baştarafı 5. Sayfamızda)

kaddes ŞERÎATIMIZ hem de bunu, nass-ı Kur'ân ile şöyle cihâna duyurur:

«De ki: Eğer babalarınız, çocuklarınız, kardaşlarınız, zevceleriniz, soyunuz, elde ettiğiniz mallarınız, kesâda uğramasından korktuğunuz ticâretiniz, ve hoşunuza giden meskenleriniz, size Allah'dan ve Rasûlünden ve O'nun yolundaki bir cihaddan daha sevgili ise, o zaman Allah size (emrini - azâbını) getirinceye kadar bekleyin. Allah fâsıklar topluluğunu hidâyete erdirmez.»

«Suyumuzu bulandırıyorsunuz!» diyenlere deriz ki: Boşuna uğraşmayınız!. Dünyâya ne mal -mülk toplamıya, ne de yumuşak ve lâtif vasatlarda rahatlık aramak için geldik. Allah'ın nizâmını son nefesimize kadar muhafaza ve müdâfaa etmemize aslâ mâni' olamıyacaksınız! Bizi, üç günlük dünyâyı ebedî hayâta değişen hödüklerden sananlar aldanırlar...

● Malatya'da 9 adet Müslüman genç mevkûfen hapishânede bulunuyor. Demirparmaklıkların arkasında, İsviçre'den mütercem cezâ kânûnuna göre verilecek mahkeme karârını bekliyorlar. Kendilerine nakdî yardım yapmak istiyenler (P.K. 22 Bostancı - İST.) adresinden mâlûmât alabilirler. Merhamet, mü'minin en mümeyyiz vasıflarından biridir. Ne mutlu İslâm için yaşayıp nefsinin esîri ve kölesi olmayanlara...

ŞERÎATIMIZIN bayramı, ŞERÎATIMIZA tâbi' olanlara mübârek olsun!

lifsan

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Sanayi Mah. Sultan Selim Cad. Uçar Sok. No 1
Tel: 64 03 14-64 03 38
4. Levent/İSTANBUL

TUĞLU

BATTANİYELERİ
İmalât ve Toptan Satışı
MUSTAFA ve ABBAS TUĞLU

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Çakmakçılar Yokuşu
Büyük Yeni Han zemin
kat nu: 3 Tel: 22 42 61
İSTANBUL

BEŞ-ELLER

DAHİLİ TİCARET

AHMET HACIOĞLU ve ORTAKLARI

TOPTAN KONSERVE, BAKKALİYE ve KIRTASİYE

Yeni Gıda Sitesi, 2. Sokak, Nu: 34
UNKAPANI - İSTANBUL

Telefon: 22 51 05

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Fransız İlimler Akademisinin altın madalya ile taltif ettiği eser

MECELLE

Tarih Doktoru emekli Hâkim
A. Refik Gür'ün
nefis uslûbundan

Fiatı 15 TL

SEBİL YAYINEVİ P.K. 808-İSTANBUL

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

HACI ABDURRAHMAN BEŞİKÇİ MAHDUMLARI KİTABEVİ

Ahmed Fâruk Beşikçi

TOPTAN VE PERAKENDE SATIŞ HER TÜRLÜ TÜRKÇE, ARAPÇA, DİNİ, MİLLİ AHLÂKİ, İLMİ, TARİHİ ESERLERİ KİTABEVİMİZDEN TEMİN EDİLİR.

Çarşıcamii Karşısı No: 13
Tel. : 1512 - 2718'den **TRABZON**

LAVRENS'in GİZLİ HAYATI

Sebil Yayınevi P.K. 808 İstanbul

Necip Fazıl'ın yeni çıkan eserleri:

Rapor 2

Eli yakan ve gözü tutuşturan eser

Dağıtım : Çığır Yayınları, Cağaloğlu P.K. 1414 İst.

Hazret-i Ali

Baştan başa yenilenmiş ve tamamlanmış eser

Dağıtım : Çile Yayınları, Beyaz Saray, Beyazıt

Çöle inen Nur

4. baskı... Dağıtım : Çile Yayınları

ideolocya Örgüsü

4. baskı... Dağıtım : Hicret Yayınları, Cağaloğlu

ÜMİT TİCARET

Veyis ve Mustafa Üçer

Demir, Sac
Profil, Boru
Elektrot, Karpit

İSTANBUL CAD. No. 41/A
Tel. 23 38 58 BAYRAMPAŞA
İSTANBUL

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

HİSAR MENSUCAT

Döşemelik ve Perdelik Kadife Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

İ.M.Ç. 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı
Tel 26 75 89
22 12 32
İSTANBUL

Eğirdir Örme Sanayii

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Anadolu Pasajı Nu: 13
Mahmutpaşa İST.
Merkez: 28 54 96
Fabrika : 25 51 60

Halid Abdullahoğlu

Dolapdere Caddesi Nu: 134/A
Pangaltı — İSTANBUL

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

İbrahim Ayçiçek ve Ortağı

Türkocağı Caddesi Süreyya Bey Çarşısı Nu: 22
Tel: 26 28 90 / 22
Cağaloğlu — İSTANBUL

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Ulusoy

Sümer Yiğit

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Yahya Kığılı

Sultanhamam
İSTANBUL

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Ebru Gömlekleri

Sadettin Başer

Tahtakale Caddesi Asri İşhanı Nu: 12
İSTANBUL

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Oto Mazot

Pangaltı Dolapdere Caddesi Nu: 178-180
İSTANBUL

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Şadol Boya Sanayii

Kemal Şadoğlu

Fermeneciler Caddesi Nu: 76-78
İSTANBUL

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Ali Kanbak

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

DOĞU ZÜCCACİYE

Burhanettin - Kemalettin Görenoğlu
Tahtakale Cad. Ömür Han No: 13 Kat. 2 İST.

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

Sebil Yayınevi

KOÇALLAR TİCARET KOLL. ŞTİ.

İBRAHİM KOÇAL ve KARDEŞLERİ

Dâhili ticaret, Alım, Satım, İmalât, Komisyon Mümessillik, İthalât, İhracat

Bütün müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

M E R K E Z :
Unkapanı, Yeni Gıda Sitesi 11 ci Sok. No. 155 - 156
Telefon : 26 87 12 - 22 55 77

ŞUBE : Çengelköy Halk Caddesi No. 23
Telefon : 32 08 68 - İSTANBUL
Sicil Tic. : 120956 / 68044

KURTULUŞ HASRETİ
İslâm Gençliğine Tebliğ

Fiyatı 4 TL. Yazan: **MUSTAFA YAZGAN**

M.T.T.B. Ankara/Altındağ Teşkilâtının dağıttığı bu eseri toptan istendiği takdirde % 25 tenzilâtlı olarak temin edebilirsiniz.

İsteme Adresi: P.K. 77 Ulus/ANKARA

Selâmet Kitabevi

Selahaddin Arslan

Uzun Sokak Nu: 177/A
TRABZON

Bütün Müslümanların; dost, akraba ve müşterilerimizin mübarek Kurban Bayramı'nı tebrik eder, sıhhat ve selâmetler niyaz ederiz.

AÇIK MEKTUB...

Lâik devletin lâik reisinin dinî (şer'î) bayramlarla alâkası ne?

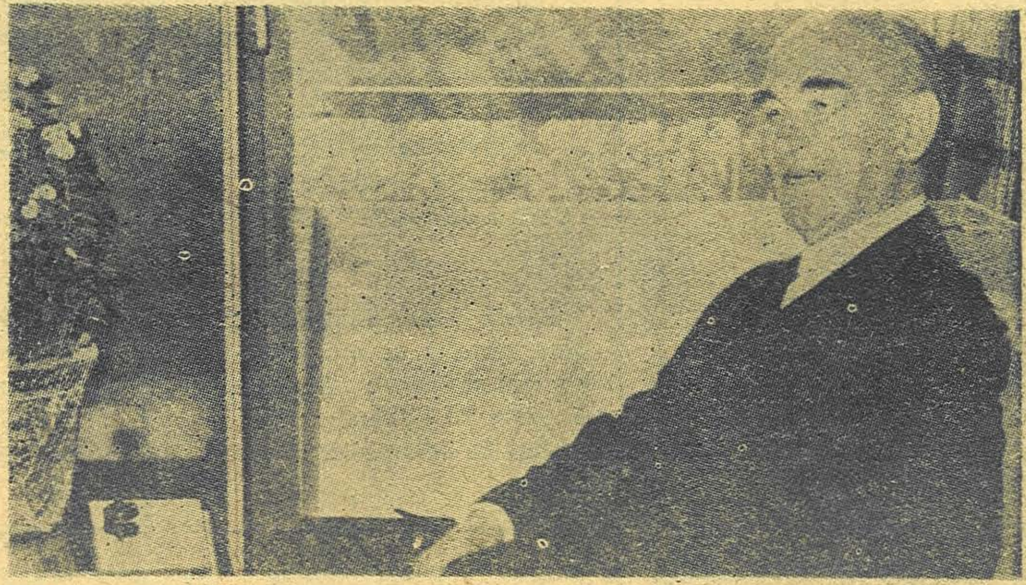

ÇANKAYA ARTIK SUSMALI!

Sayın Cumhurba·
Fahri Korutürk
Çankaya Köşkü,
ANKARA

Evvelâ ifade etmeliyim ki, size «Muhterem» diye hitabetmek isterdim. Bence «Muhterem» hitabı hakikaten muhterem... Asil... Fakat, sizin kendinize «Sayın» hitabından daha fazla hoşlanacağınızı düşünerek, mektubuma böyle başladim.

Sayın Cumhurbaşkanı, daha evvel de size hitaben «açık mektub» mahiyetinde iki yazı yazmıştım. Galiba 1974 senesi bayramlarına tesadüf eder. O yazılar bilhassa ilk beyanlarınızdaki kelimeler ile sonra alışmaya başladığınız - bizim «Kurû mi» adını taktığımız - lisan üzerine idi. İlk zamanlardaki güzelim Türkçenizle «Kurumi Lisam» arasında kurduğunuz koalisyona işaret etmiştim. Ve maalesef kurduğunuz koalisyondan dolayı size tebriklerimi değil, teessürlerimi yazmıştım.

Her ne ise; şunu demek istiyorum ki, bu size hitaben kaleme alınmış üçüncü aleni mektubum olmaktadır. Ümid ederim, Köşk'deki vazifeliler barajım aşar da okumak zahmetine katlanırsınız.

Bencileyin bir talebim yoktur; bil'akis talebim sıfat ve makamınızdan âzade şahsınız içindir. Sıfat ve makamdan azâde diyorum, çünki, onlar hep gelip geçici şeylerdir. Bugün var yarın yok. Başkanlık koltuğuna bugün siz, günü gelir bir başkası oturur.

Malûmunuzdur: TC lâik bir devlettir. Siz de o devletin lâik reisisiniz.

Bu cümlenin altını çizelim. Yazacaklarım bu cümle üzerinedir. Her ne kadar gazetemizin kapağından demek istediğim sarih bir şekilde anlaşılmaktaysa da bu satırlarda maksadımı daha tafsilâtlı olarak fakat, kısa kesmeye azâmi dikkat göstererek anlatayım:

Madem devlet lâiktir ve madem siz de lâik devletin reisisiniz, o halde, dini bir bayramı vesile ederek niçin «mesaj» yaymlıyorsunuz?

Bırakınız sizin «mesaj» yayınlamanızı, lâik bir devletin sureti katiyede lâiklikle alâkası olmayan; aksine, müslümanların mensub oldukları dinin yani İslâm'ın iki bayramını «Resmi tatil» kabul etmesi dahl bir tenakuz değil midir?...

Lâik devletin dini bayramla ne alâkası var?

O dini bayramlar ki, biri «Oruç» diğeri «Hac» gibi İslâm'ın iki şartını ifa etmekten dolayı mü'minlerin «tes'id» bir başka deyişle sevinç günleridir.

Bir devrimci muharrir geçtiğimiz günlerde gazetesinde şöyle yazıyordu: «Efendim, gericiler İslâm Devleti'nden bahsediyorlar; İslâm'ın şartları var, namaz oruç falan gibi. Devlet namaz mı kılıyor, oruç mu tutuyor ki, İslâm Devleti olabilsin?»

Takdir buyuracağınız gibi bu hülâsa ettiğim ifade bir «devrimci» mantığıdır. Cevap vermeye bile değmez!

Ancak rica ederim, oruç tutmayan devletin «Ramazan Bayramı» ile, Hac farizesi yerine getirmeyen devletin «Kurban Bayramı» ile —Lâik devrimci mantığı ile düşünürseniz— ne alâkası vardır?

Olmaz tabii... Olamayacağı cihedle, o devletin yani lâik devletin reisi sıfatıyla sizin bu bayramlar için hususi «mesajlar» yayınlamanızın mânâsı ne?.

O iğreti mantıklı devrimci yarın kalksa da size hitaben lâikliği çiğnemekte olduğunuzu söylecek olsa ve Anayasa Mahkemesi'ni lâik Anayasa'yı korumaya çağırsa mes'eleyi nasıl izah edersiniz?.

Hattâ şöyle bir hadise düşünebilir misiniz; adamın biri devlet aleyhine dâvâ açmış. Diyor ki:

«Efendim, TC lâik devlettir. Hiçbir dini resmen kabul etmiş değildir. Ama İslâm Dini'nin iki bayramını resmi tatil ilân etmektedir. Bunu o dine mensup olan vatandaşlarına saygısından ötürü yaptığını da iddia edemezsiniz. Çünki TC'nin hıristiyan, musevi vatandaşı da vardır. Onların —bilemiyorum şimdi— «Yortu» veya «Hamur» bayramları için tatil ilân ediyor mu? Hayır. Öyleyse bu bayram tatilleri niçindir? Yoksa müslümanlara taviz olsun, sesleri çıkmasın, işte iyi kötü bayramımıza müsaade ediyorlar, oturalım oturduğumuz yerde desinler diye mi?. Bence bu apaçık bir istismardır. Devletin dini istismar etmesi batidir.

Geçelim bunları bir tarafa, ben, bu davâyı asıl şu maksatla açtım: Dini bayram ilân edilen günde devletin dairesinde resmi işim vardı. Yaptıramadım. Çünki, kapalıydı. Bundan dolayı maddi zarara uğradım. Zararımın tazminini istiyorum. Delilim TC. Devleti'nin Anayasasıdır.»

Sayın Cumhurbaşkanı. böyle bir davâ dilekçesi karşısında ne yapılabilir? Adama baksanıza elindeki delil de kuvvetli. Devletin kendini koruma silâhı olan Anayasa'yı silâh gibi devlete çevirmiş...

Cidden calib-i dikkat değil mi?

Muhayyile mahsulü de olsa, Kurumi lisanınca «ilginç»!...

Binaenaleyh Sayın Cumhurbaşkanı, ne bileyim, yarın birgün bir lâik devrimcinin ortaya çıkıp da:

— Din istismar ediliyor. Bizzat dini devlet istismar ediyor. O istismar edince siyaset erbabı da istismar ediyor...

Veya,

— Devlet lâik anayasasını bizzat kendisi çiğniyor!...

Demesine muhatab olmamak için, susmalısınız. Dini bayramlarda konuşmamalı, susmalısınız. Sadece siz değil, sizden sonra o makama gelecek olanlar da susmalı. Çankaya susmalı!

Kurban Bayramı da, Ramazan Bayramı da İslâm Şeriati'nin bayramlarıdır. Evet, evet bunlar Şeriatin bayramlarıdır.. Şeriatin bayramında, lâik reis sıfatıyla konuşmak olur mu?

Susmalısınız!

Lâik devletin riyaset makamı olan Çankaya, dini mânası olmayan bayramlarda konuşmalı, dini bayramlarda susmalı.

Başka çare yok galiba.

Bilvesile —hürmetlerimin diyecektim affedersiniz— saygılarımın kabulünü rica ederim efendim.

Y. YALÇINER

Sebil

herşey hak için
Haftalık tarafsız siyasî edebî tarihî gazete
Yıl: 1 SAYI: 48 BEŞ LİRA
Sâhib ve Başyazarı: KADİR MISIROĞLU
Bu sayıdan mes'ul müdür : Yılmaz YALÇINER
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.

سبيل
Sebil
herşey hak için

Sebil

Everything
Devoted to the Truth (HAQQ)
An independent Muslim, Historical, Political and Literary Weekly
P.O. BOX 808 İstanbul/TURKEY
Representative of Germany
A RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
Postscheckonto Nr. 37938 — 300 Hannover
Telefon: 0531 - 85033